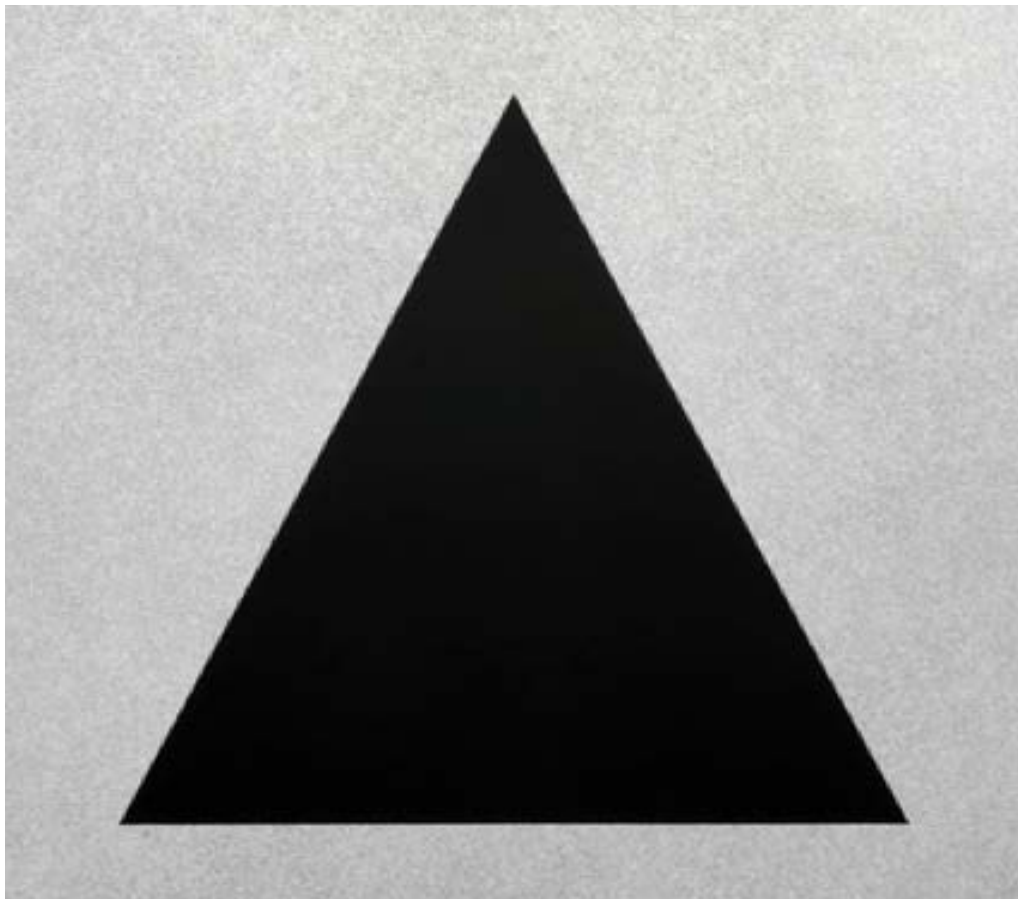

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
Fakulta architektury

CZECH TECHNICAL UNIVERSITY IN PRAGUE
Faculty of Architecture

Sol LeWitt, Wall Drawing #343c¹

doc. Ing. Mgr. akad. arch. Petr Hájek

ARCHITEKTURA A VÝZKUM / NAVRHOVÁNÍ A VÝUKA
ARCHITEKTURY NA ZÁKLADĚ SYNTÉZY OBORŮ

ARCHITECTURE AND RESEARCH / ARCHITECTURAL
DESIGN AND INSTRUCTION ON
AN INTERDISCIPLINARY BASIS

SUMMARY

Perhaps the simplest way to depict my architectural opus of almost 20 years' standing would be as an equilateral triangle: at its vertices lie theory, practice, and teaching and research.

These three areas, and the mutual connections between them, are the fundamental support points for my (our) activities. Originally static, with little interrelation, they took on a dynamic aspect and began to influence and mingle with one another. Their relationships, inter-reactions, and changing constellations might almost be written in the notation of dance, as in the genius Rudolf Laban's Kinetography. In fact, the work of the architect increasingly resembles that of the choreographer.

Working in my own architectural atelier, in my own practice, I primarily base my designs on inspiration; in the academic atelier, where I teach and conduct research, I proceed on the basis of diagrams. In both cases, my theoretical basis lies in an association called the Laboratory of Experimental Architecture, or LEA. Theories generated by LEA members are subsequently tested as part of long-term research projects at the Faculty of Architecture of Czech Technical University in Prague and the Academy of Fine Arts and Design in Bratislava, or in individual realizations by the design atelier (HŠH/HXH Architects, Petr Hájek ARCHITECTS). The LEA associates experts from a number of areas—theorists and artists, engineers and mathematicians, architects, doctors, and writers. This membership structure gives rise to interactions that bring about new perspectives on contemporary issues in the areas of architecture and urbanism (anastomosis, the composed city, spectrographic analysis, Galegion). The results of this work are presented, in the form of applied research, on a continuous basis to professionals and the general public at symposia held at home and abroad, and in gallery exhibitions: Klangforum Wien, ROM – Oslo, SNG – Bratislava, DOX – Prague, The Bartlett School of Architecture – London, La Biennale di Venezia 2016, and others.

This publication of this lecture provides me with an opportunity to summarize both my results and my long-time method of working in the field of architecture at the same time it presents my conceptualization of the future.

SHRNUTÍ

Výsledky mého působení v oboru architektury (za již bezmála dvacet let) by se daly zjednodušeně zobrazit v podobě rovnostranného trojúhelníku. V jeho vrcholech stojí: praxe, výuka/výzkum, teorie.

Tyto tři oblasti a jejich vzájemné propojení se staly základními opěrnými body mých aktivit. Původně statické uspořádání se časem změnilo v dynamické a dnes jsou všechny tři nejen těsně propojeny, ale vzájemně se ovlivňují a prolínají. Vztahy, reakce a měnící se konstelace těchto aktivit by se tedy daly připodobnit k zápisu tance (tak, jak to geniálním způsobem provedl Rudolf Laban² – notací vztahů). Současná metoda práce architekta se totiž stále více podobá práci choreografa.

Zatímco práce v mém architektonickém ateliéru (praxe) je založena především na metodě navrhování architektury na základě inspirací, tak ve školním ateliéru (výuka/výzkum) je to na základě práce s diagramy. Obě tyto složky mají teoretické zázemí ve sdružení nazvaném Laboratoř Experimentální Architektury – LEA (teorie). Teorie vznikající na půdě LEA jsou pak prověřovány v dlouhodobých výzkumech na Fakultě architektury ČVUT v Praze a na VŠVU v Bratislavě nebo na konkrétních realizacích v projekčním ateliéru (HŠH/HXH architekti, Petr Hájek ARCHITEKTI). V LEA je sdružena řada odborníků z různých oblastí (teoretikové, umělci, inženýři, matematici, architekti, lékaři, spisovatelé ad.). Z této „personální struktury“ na základě syntézy jednotlivých oborů vznikají interakce a nové pohledy na současné problémy v oblasti architektury a urbanismu (anastomosis, komponované město, spektrografická analýza, Galegion aj.).

Výsledky práce (aplikovaného výzkumu) jsou průběžně prezentovány odborné i široké veřejnosti na tuzemských a zahraničních sympoziích a vystavovány v galeriích: Klangforum Wien, f.e.a., Vídeň, ROM, Oslo, Slovenská národní galéria, Bratislava, Centrum současného umění DOX, Praha, Galerie NTK, Praha, The Bartlett School of Architecture, London, Czech and Slovak Pavilion, La Biennale di Venezia 2016, v New Orleans, Spojené státy ad. Tato stať je příležitostí jak výsledky a metodu mé dlouholeté práce v oboru architektura shrnout a zároveň představit její koncepci do budoucna.

KLÍČOVÁ SLOVA

SYNTÉZA
SYNTÉZA OBORŮ
ARCHITEKTURA
METODA
ANASTOMOSIS
DIAGRAM
TROJÚHELNÍK
LABAN
NOTACE TANCE
KOMPOVANÉ MĚSTO

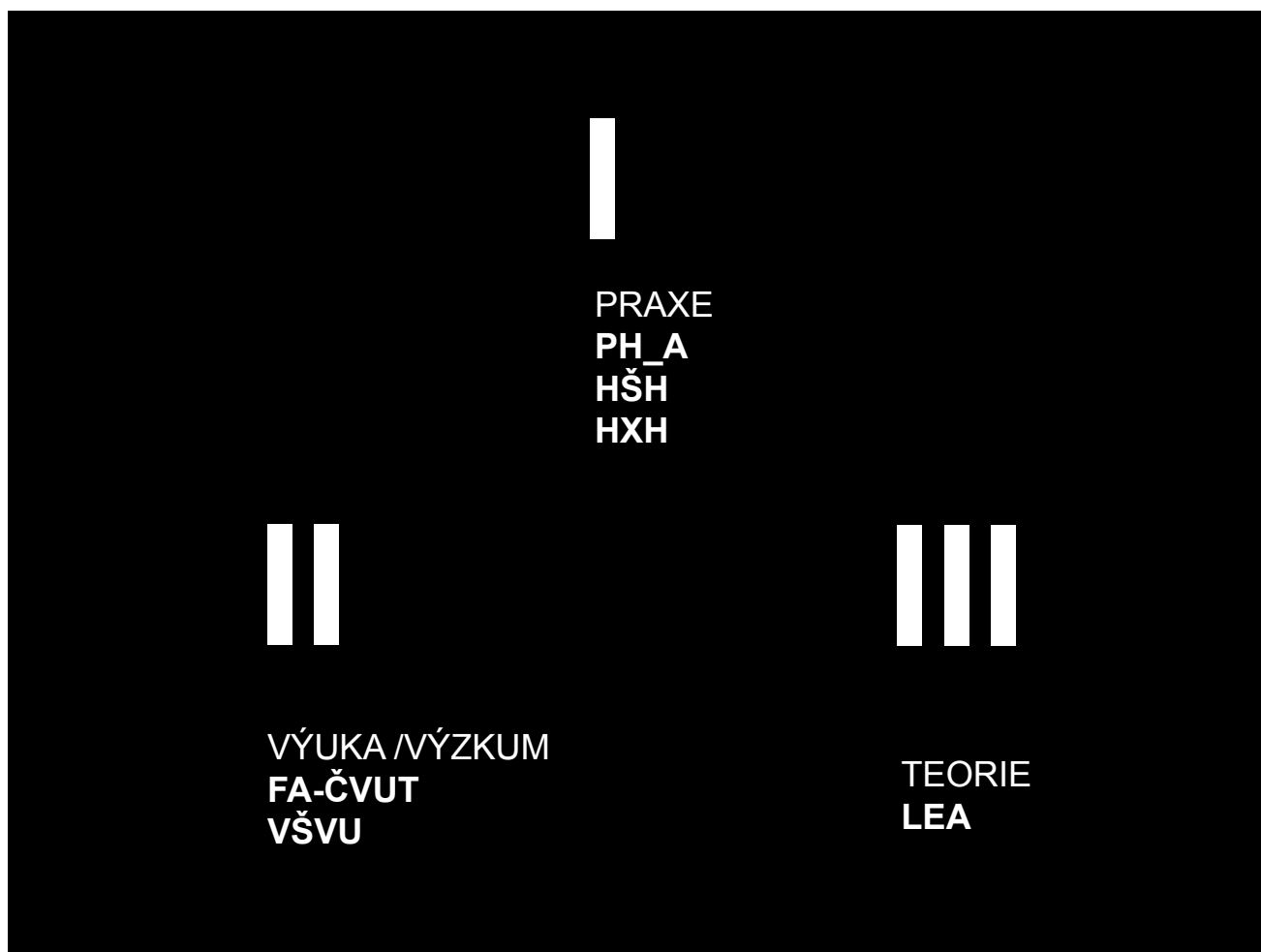
KEY WORDS

SYNTHESIS
SYNTHESIS OF SUBJECTS
ARCHITECTURE
METHOD
ANASTOMOSIS
DIAGRAM
TRIANGLE
LABAN
NOTATION OF DANCE
COMPOSED CITY

OBSAH

1. TROJÚHELNÍK – KONSTELACE
 - 1.I. PRAXE – ARCHITEKTURA INSPIRACE
 - 1.I.A. ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC – HUDEBNÍ A DIVADELNÍ SÁL
 - 1.I.B. HUDEBNÍ A SPOLEČENSKÝ SÁL – JÍZDÁRNA, ZÁMECKÉ NÁVRŠÍ LITOMYŠL (PAMÁTKA UNESCO)
 - 1.I.C. KCEV
 - 1.I.D. DŮM CHAMELEON
 - 1.I.E. VILA V BEROUNĚ
 - 1.I.F. DOX+, EXPERIMENTÁLNÍ HUDEBNÍ A DIVADELNÍ SÁLY S DOZVUKOVÝMI KOMORAMI
 - 1.I.G. NÁRODNÍ PAVILON ČESKÉ A SLOVENSKÉ REPUBLIKY NA SVĚTOVÉ VÝSTAVĚ V BENÁTKÁCH (LA BIENALLE DI VENEZIA 2016), CARE FOR ARCHITECTURE...
 - 1.I.H. ÚPRAVY TERAS PALÁCE LUCERNA
 - 1.II. VÝUKA – ARCHITEKTURA DIAGRAMU
 - 1.II.A DIAGRAM – ANASTOMOSIS
 - 1.II.B DIAGRAM – MEMBRÁNA
 - 1.II.C DIAGRAM – HŘEBEN
 - 1.II.D DIAGRAM – KLEC
 - 1.III. TEORIE / LEA – SYNTÉZA OBORŮ
 - 1.III.A. LABORATOŘ EXPERIMENTÁLNÍ ARCHITEKTURY – LEA
2. KONCEPCE VÝUKY
 - 2.A. VZDĚLÁNÍ
 - 2.B. VZDĚLÁNÍ V TVŮRČÍM TÝMU A JEHO VÝSLEDKY
 - 2.C. VÝUKA PROSTŘEDNICTVÍM ZADÁNÍ „TRENAŽÉRU“
 - 2.D PRÁCE V ATELIÉRU – LEA
 - 2.E ZÁKLADNÍ A APLIKOVANÝ VÝZKUM V ARCHITEKTUŘE A URBANISMU
 - 2.F. NOVÁ TÉMATA
3. ZÁVĚR
4. ODKAZY NA LITERATURU A OBRAZOVÉ ZDROJE
5. PROFESNÍ ŽIVOTOPIS

I. TROJÚHELNÍK – KONSTELACE

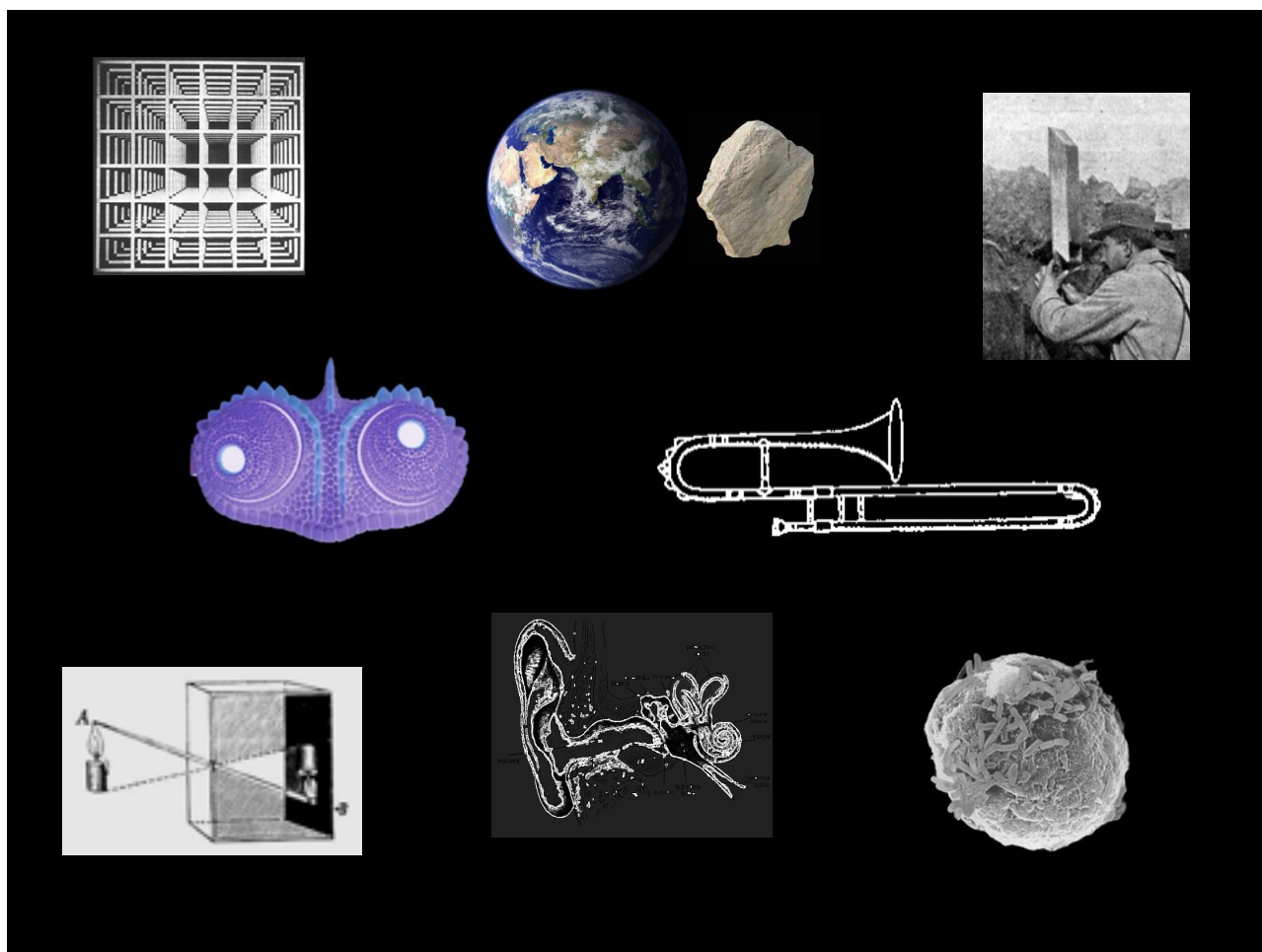
Ad Triangulum, Petr Hájek, www.hajekarchitekti.cz ³

Mé působení v oblasti architektury by se dalo znázornit rovnostranným trojúhelníkem, jehož vrcholy jsou tvořeny těmito aktivitami: praxe–výzkum/výuka–teorie. Základní pracovní metoda spočívá v syntéze a spolupráci odborníků z mnoha různých profesí.

- I. praxe: HŠH/HXH architekti,⁴ Petr Hájek ARCHITEKTI,⁵
Nadace Art-Now ⁶
- II. výuka/aplikovaný výzkum: FA ČVUT Praha,⁷ VŠVU Bratislava⁸
- III. teorie: Laboratoř Experimentální Architektury – LEA⁹

Následující kapitoly prezentují výsledky vlastní umělecké / vědecké činnosti a konceptu umělecké / vědecké práce a výuky v architektuře na základě syntézy oborů.

I.I. PRAXE – ARCHITEKTURA INSPIRACE

Inspirační zdroje k projektům: prostorová mřížka (Sol LeWitt) – Vila v Berouně; fraktál (NASA) – KCEV; periskop – Dům periskop; chameleon – Dům Chameleon; hudební nástroj – experimentální sály AMO, Jízdárna Litomyšl, DOX+; camera obscura – Experimentální hudební a divadelní scéna Pfalz; systém sluchových orgánů – Dům pro pianistku; infikovaný organismus – Arcidiecézní muzeum v Olomouci.¹⁰

Způsob navrhování architektury je v mém projekčním ateliéru založen na metodě „interpretace inspirací“. Inspirace vzniká „syntetickým přemýšlením“ o problému (syntézou oborů). Ve své podstatě se jedná o druh konceptuální architektury. Konceptem však není generativní logaritmus, expresivní podoba nebo formální kritéria (tedy tyto často v současné architektuře používané metody). Inspirace je konkrétní objekt naplňující základní parametry zadání. Na základě podobenství a limitů pak vzniká samotný architektonický návrh.

Inspirace často pochází z oborů stojících mimo architekturu – z oblasti techniky, medicíny, fyziky ad. Podstatné je, aby se při hledání inspirace primárně nepřikládal význam vizuální podobě, ale naopak základnímu smyslu věcí. Inspirace slouží k napsání scénáře (příběhu domu), kterému se pak podřizuje návrh ve všech jeho disciplínách.

Na základě této metody byla realizována řada našich návrhů: Úpravy Horního náměstí v Olomouci jako „salonu města“, Předlažba Jiřského náměstí a Vikářské ulice na Pražském hradě jako „vyspravená textilie“, Arcidiecézní muzeum v Olomouci jako „infikovaný organismus“, objekty na Zámeckém návrší v Litomyšli (UNESCO) jako „pokoje“, experimentální hudební a divadelní sály v Litomyšli, Olomouci a v Praze jako „hudební nástroje“, Vila v Berouně jako „prostorová šachovnice“, Environmentální centrum KCEV ve Vrchlabí jako „výukový exponát“, Obytné kontejnery v Praze jako „dům na domě“ a mnohé další.¹¹

Metodu návrhu na základě inspirací rovněž využíváme (s různými obměnami) několik let v našem školním ateliéru na Fakultě architektury ČVUT. Původní učební program se zabýval problémem živelného nárůstu sídel a jejich rozpínání do krajiny. Jedním ze způsobů, jak tomu čelit (jak jsme se tenkrát domnívali), je vložit tyto okraje zpátky dovnitř. Zjednodušeně řečeno vymezit hranice města a město zahušťovat. Efektivním nástrojem, jak města zahustit, je násobně využívat ploch již jednou zastavěných pozemků. Tohoto cíle lze nejsnadněji dosáhnout pomocí architektury kombinující v sobě více funkcí (viz habilitační spis *Kombinace funkcí v architektuře*, Petr Hájek 2010¹²). Především se jednalo o takzvanou hybridní architekturu, kde docházelo ke křížení domu kupříkladu s infrastrukturou nebo veřejným prostorem (Dům park, Dům most, Dům na stadionu ad.).¹³

V této souvislosti jsem vyvinul i pracovní nástroj pro stanovení rozložení funkčních zón ve struktuře města – „Spektrografickou analýzu“ (LEA)¹⁴. Jednalo se o analýzu barevných bodů ze satelitních snímků. Různým odstínům barev byly přiřazeny různé funkce (doprava, bydlení, zeleň ad.). Problém zpočátku nastal u přesnosti zpracovaných dat (například ploché střechy budov a komunikace mají stejnou barevnou kategorizaci). Požadovanou přesnost se podařilo vyřešit na základě inspirace vytyčování starověkých staveb za pomoci nástroje gnómon. Přidáním kategorie stínů splnila metoda očekávání ve všech sledovaných parametrech (včetně dostatečné rychlosti při zpracování dat). Prvním veřejným úspěchem bylo, když se nám během několika minut podařilo analyzovat chybu statistických dat z úřední databáze.

Návrh Jiřského náměstí na Pražském hradě je inspirovaný vyspravovanou textilií (záplatovaným kabátem). Původní a nové fragmenty dlažeb náměstí tvoří dvourozměrnou historickou mozaiku tak, jak ji v průběhu staletí přinesl čas. V dlažbě jsou v různém materiálu otištěny vysprávky a stavební etapy i podoby prostoru. Vše ponecháváme v původním stavu a doplňujeme pouze místa betonové zálivky po archeologickém průzkumu.¹⁵

Pro vysvětlení a lepší pochopení metody navrhování architektury pomocí inspirace předkládám několik příkladů. Tyto projekty pokládám ve své architektonické tvorbě za stěžejní.

1.1.A. ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUČ – HUDEBNÍ A DIVADELNÍ SÁL

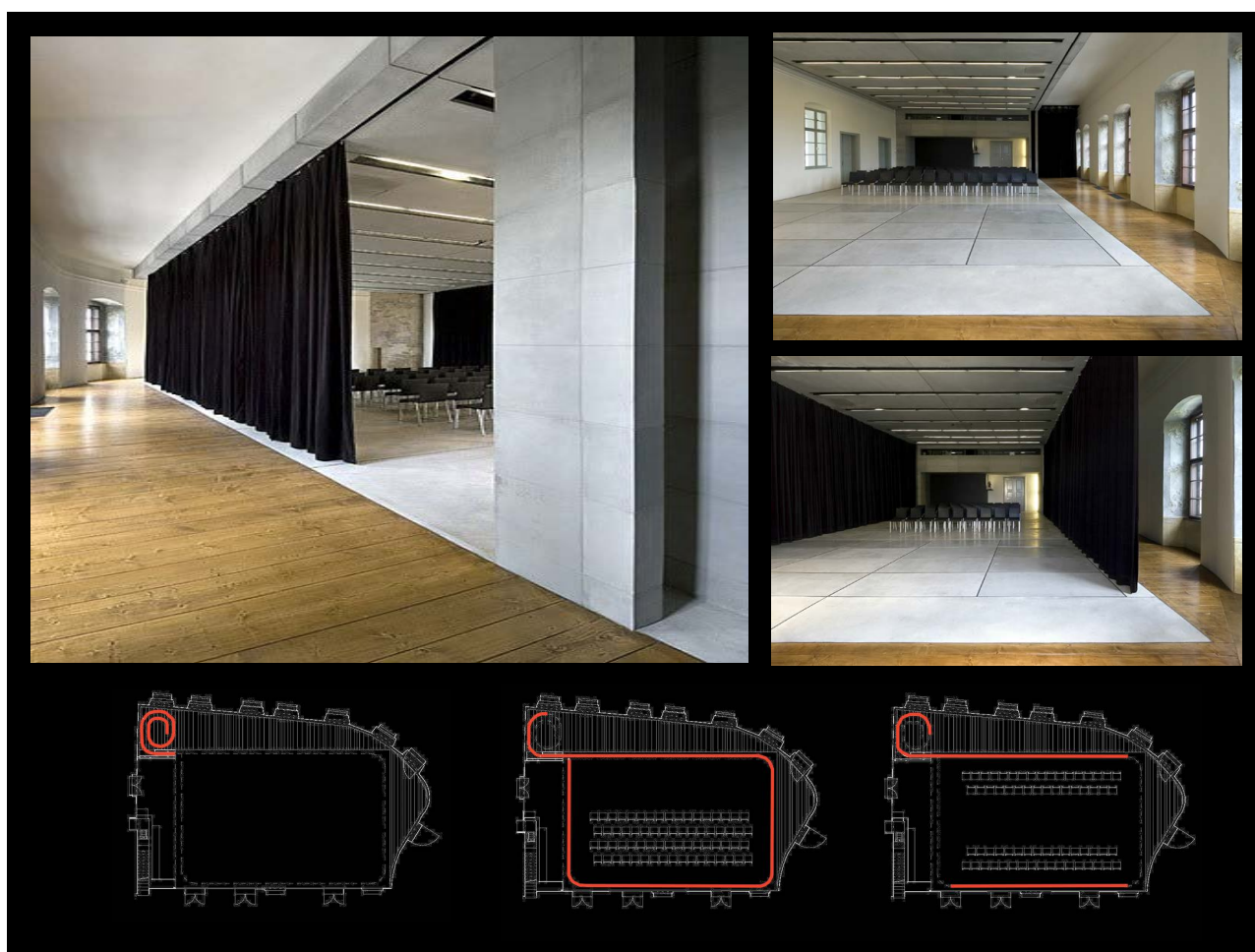
Arcidiecézní muzeum je umístěno v komplexu tzv. Přemyslovského hradu, zapsaného do seznamu národních kulturních památek. Při návrhu byly respektovány všechny dochované styly od románského období až po začátek dvacátého století. Do rekonstruované a restaurované srostlice byly provedeny nové zásahy, redukováné na funkčně a provozně nezbytné prvky. Nové objekty se jasně odlišují od původních konstrukcí a prostupují interiérem a exteriérem celého areálu. Inspirací pro návrh byl „infikovaný organismus“. Nově vkládané prvky servisních a muzejních provozů jsou provázány s historickou budovou natolik, že mění její stavební podstatu. Komplex historických budov je „infikován“ novou stavební funkcí. Ve výsledku vzniká symbióza mezi moderním a historickým (novým a původním) podobně jako v živém organismu.

Pro nové úpravy areálu jsou použity tři materiály podporující kontrastní atmosféru mezi novým a starým: beton, ocel a sklo. Původní „staré“ konstrukce jsou obnoveny ve své ryzí podobě, nové jsou prostoupeny systémem moderních funkcí a technologií. Nejzřetelnějším novým zásahem do rostlé struktury památky je návrh provozního propojení kapitulního děkanství a biskupského paláce, formovaný jako vložený železobetonový objekt, skrytý za hradbou na parkánové terase. Nový betonový objekt není pouze chodbou, ale dalším výstavním prostorem, který zároveň propojuje původní objekty. Ostatní vložené prvky slouží jako servisní provozy muzea. V souladu s architektonickou koncepcí, kdy se nové objekty a vkládané prvky zřetelně oddělují od původních objemů historické budovy, byl řešen i výstavní fundus. Díky stylové rozmanitosti celého areálu bylo možné instalovat exponáty do příbuzného prostředí – románské a gotické prvky v románských a gotických prostorech, barokní exponáty v barokních sálech. Ve staré skořápce jsou rozesety nové ocelové a betonové organismy, které mohou v čase přibývat, ubývat, nebo být nahrazeny jinou vnitřní tkání pro nový život.

Z pohledu syntézy oborů je nejzajímavější zásah v barokní budově kapitulního děkanství. Nejdříve se úkol zdál téměř neřešitelný. Cílem bylo navrhnout společenský sál vhodný zároveň k pořádání koncertů, přednášek a divadelních představení. Podmínkou bylo respektování původního prostoru barokního sálu s uplatněním jeho proporcí a prvků architektury interiéru. Původní sál nebyl z hlediska rozměrů, proporcí a akustických parametrů vhodný pro žádnou z požadovaných náplní.

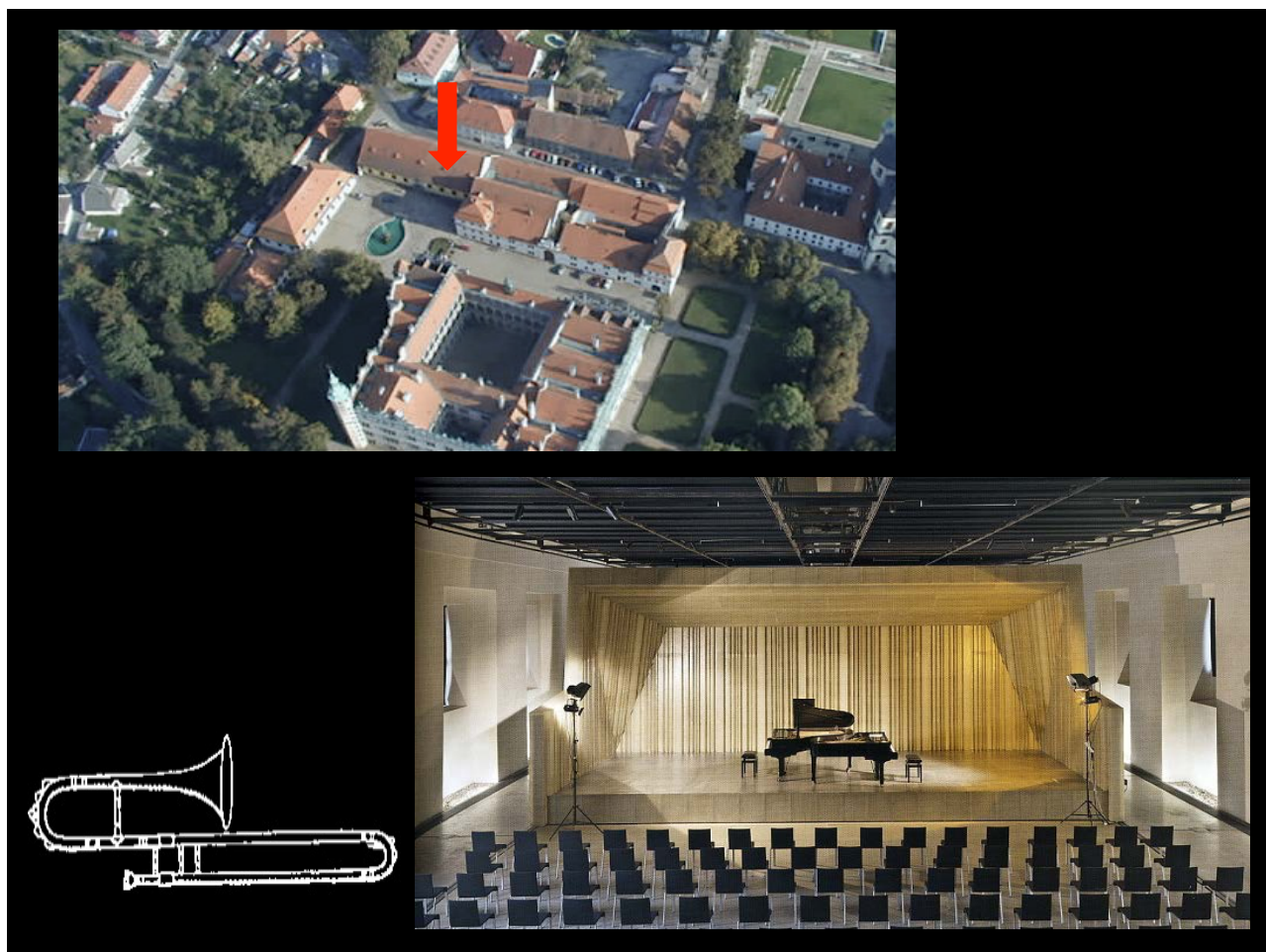
Inspiraci pro řešení jsme našli v programovatelných dynamických systémech.¹⁷ Prostor programujeme pomocí posuvného závěsu, a to jak z hlediska scénografie, tak i akustiky. Závěs je rozdělen do metrových „šál“ s přesahem. Každá šála má vlastní elektromotor a je nezávisle ovládána z místnosti techniků. Díky tomu můžeme vytvořit velké množství prostorových konfigurací. Akusticky lze sál pomocí závěsů velmi přesně vyladit (podobně jako hudební nástroj).

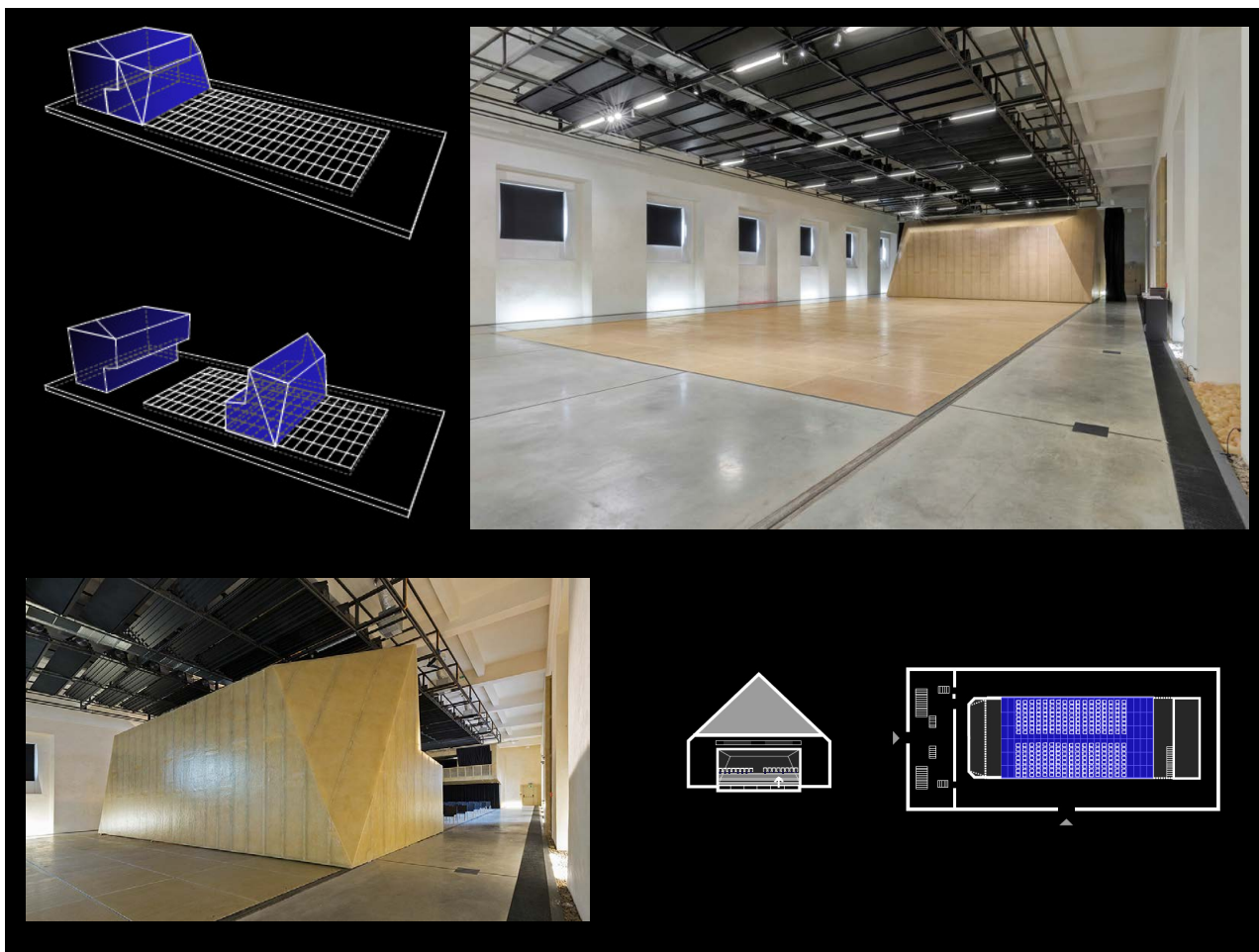
Tři z řady možných konfigurací závěsu. Prázdný sál pro společenská setkání s plným návinem. Sál pro divadlo s plně rozvinutým závěsem (zbytkové prostory slouží pro nástup herců). Rozvinutí bočních závěsů pro teologické kolokvium s řečnickou arénou (volné čelo s přístupem do kaple v okrouhlé věži).¹⁷

I.I.B. HUDEBNÍ A SPOLEČENSKÝ SÁL – JÍZDÁRNA, ZÁMECKÉ NÁVRŠÍ LITOMYŠL (PAMÁTKA UNESCO)

Stavba je součástí areálu památek UNESCO na Zámeckém návrší v Litomyšli. Úkolem bylo do historické barokní budovy jízďárny navrhnout univerzální sál pro pořádání koncertů, výstav, přednášek a dalších společenských akcí. Obtížnost tohoto úkolu spočívala v dlouhé době dozvuku stávajícího prostoru, který přesahoval čtyři sekundy. To je dobré například pro varhanní koncert, ale problémem pro komorní hudbu nebo mluvené slovo. Inspirací pro návrh se stal dechový hudební nástroj. Do interiéru historické jízďárny byl vložen posuvný objekt, který pracuje jako píst a podle potřeby mění aktivní objem prostoru sálu. Společně s otočnými stropními panely pro distribuci a úpravu zvuku je systém velice účinný a nabízí akusticky proměnlivé prostředí pro různé produkce (přednášky, komorní hudbu, divadlo ad.).

Situace umístění Jízďárny v souboru staveb Zámeckého návrší v Litomyšli. Posuvné čelo – píst pro změnu proporcí sálu.¹⁸

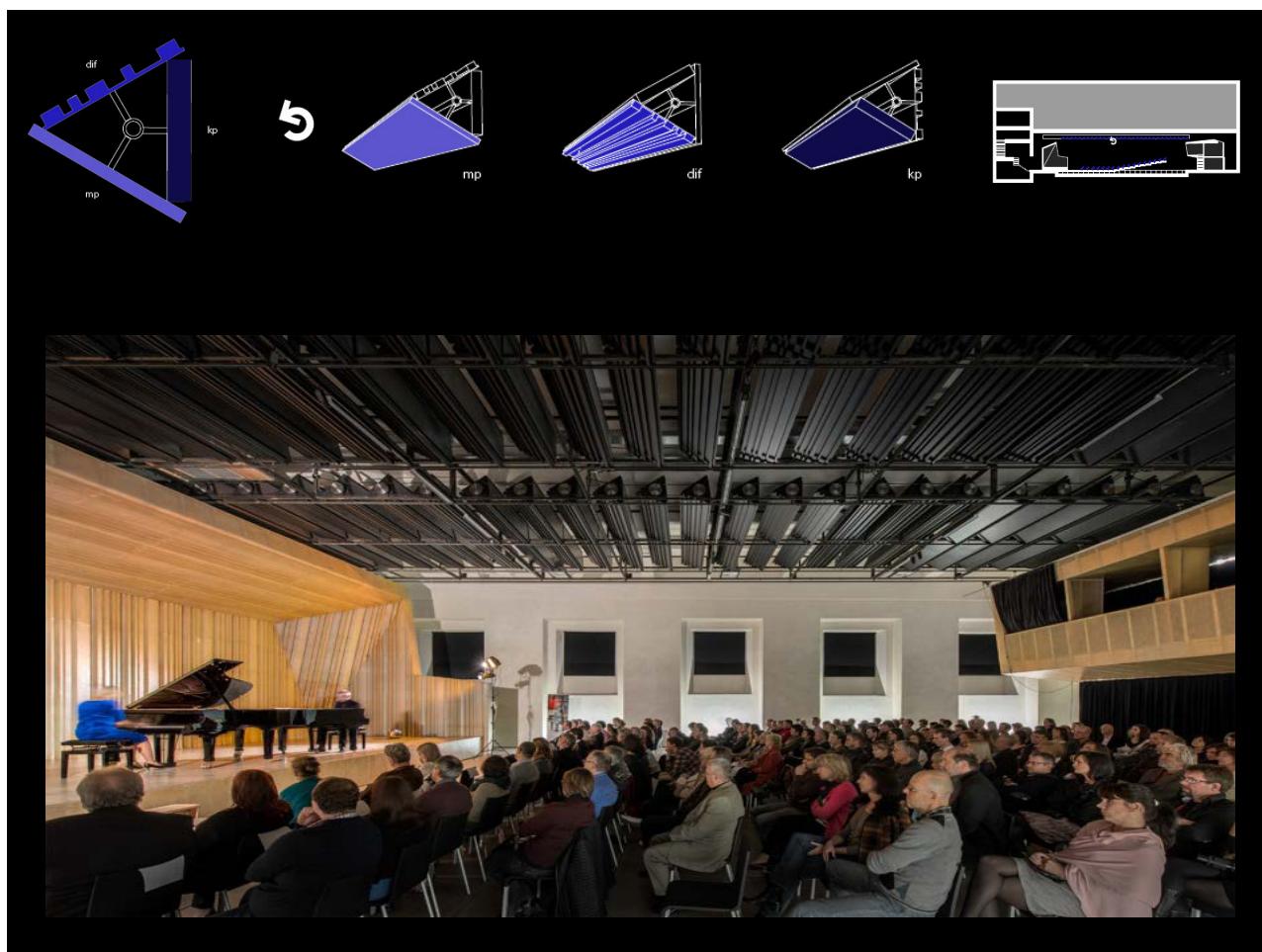

Vložený objekt z laminátu je složený z pevné (servisní zázemí) a posuvné (podium) části. Pohybem posuvné části lze měnit akustické a prostorové parametry.

Nový objekt má v sobě integrovanou techniku pro změnu funkce a je složen ze dvou částí. Posuvného čela a pevného korpusu. V korpusu jsou umístěny šatny účinkujících, prostor techniků a sociální zařízení pro hosty. Posuvné čelo pojíždí po kolejnicích v podlaze a jako paraván vymezuje prostor pro jednotlivé akce. Tímto způsobem můžeme nastavit proporce prostoru a také jeho akustické parametry. Posuvné čelo po odsunutí slouží jako prostor techniků a po zaklapnutí jako sklad židlí. Podlahu tvoří zvedané praktikábly. Praktikábly umožňují samostatný zdvih podia, elevaci hlediště nebo individuální členění podlahy při výstavách.

Okraj podlahy je lemován kolektorem s otopnými tělesy a osvětlením. Scénická a osvětlovací technika a akustické rezonátory jsou umístěny na nezávislé hrazdě pod stávajícím betonovým stropem. Vložený objekt má ocelovou konstrukci opatřenou laminátovou skořepinou. Medová barva a průsvitnost laminátu dodává vloženému objektu vznešený vzhled.

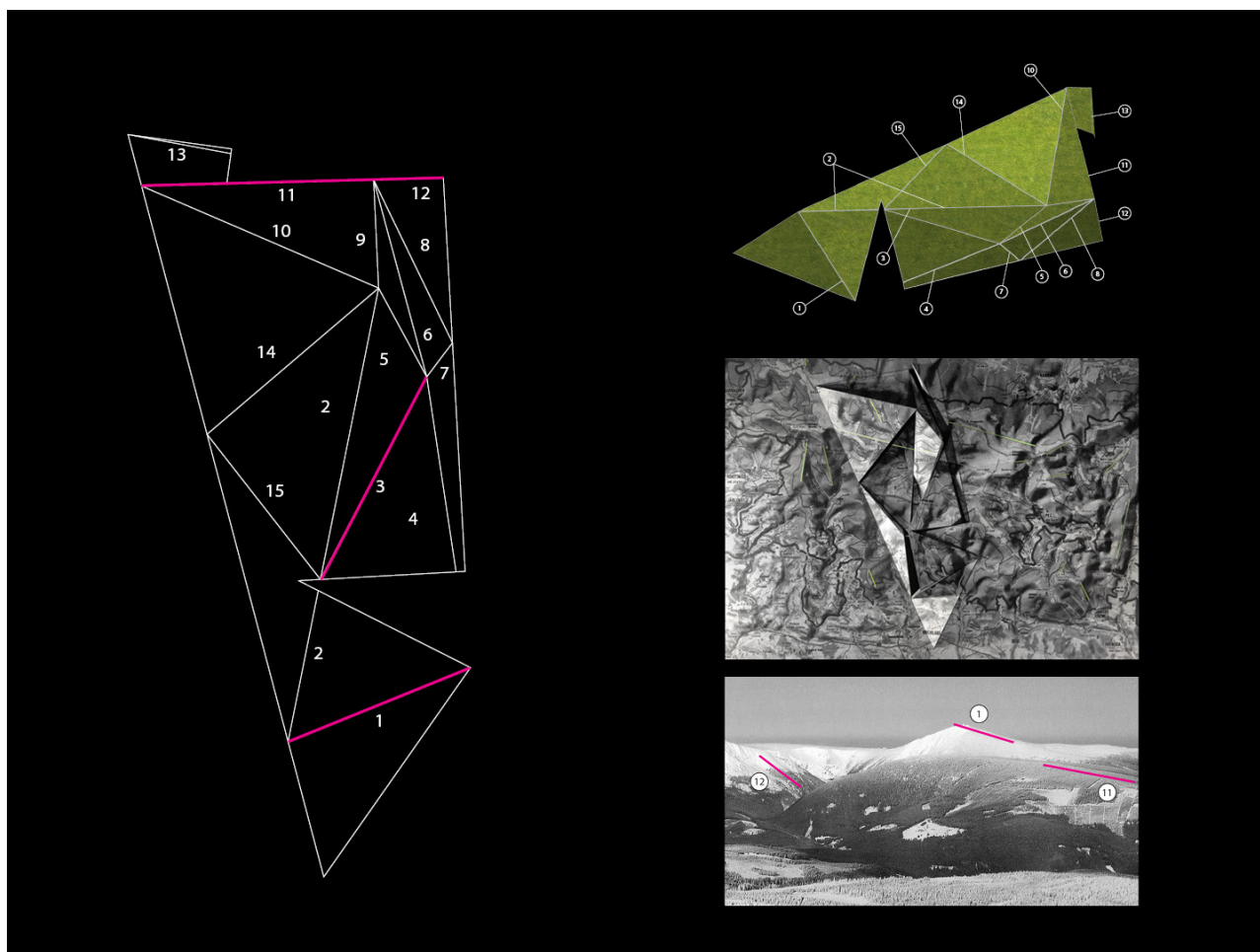
Ve výsledku objekt působí jako broušený šperk vložený do historického sálu.

Zkušební koncert pro kalibraci stropních akustických prvků sálu. V podhledu jsou instalovány otočné panely pro odraz, pohlcení nebo rozptýlení zvuku. Jazzové dialogy, Pavla Schönová a Emil Viklický.¹⁹

Inspirací pro návrh vzdělávacího centra je „učební pomůcka“. Tvar střechy budovy je odvozen od krajiny Krkonoš a slouží jako abstraktní model pro pochopení její topografie. Jednotlivé sklony a úhly střechy mají svůj přírodní protějšek a jsou názornou ukázkou sil, které formovaly jednotlivá pohoří.

Lomenicový tvar střechy je složen z vektorů zastupujících jednotlivé geometrie krajiny. Z exteriéru jsou vektory zvýrazněny ocelovými žlaby. V interiéru jsou pak doplněny o popisky. Střecha je zelenou laboratoří – horskou loukou, na níž probíhají botanické a biologické výzkumy. Jednotlivé segmenty lomenice jsou natočeny ke slunci, stejně jako louky, které zastupují. Již několik měsíců po osazení horskými rozchodníky bylo možné pozorovat stále se prohlubující rozdíly ve vzhledu zelených koberců. V současné době probíhá srovnávací studie mezi skutečnou loukou a modelovu na střeše centra. Předpokládá se, že dojde po určité době k osídlení obdobnými živočišnými a rostlinnými druhy.

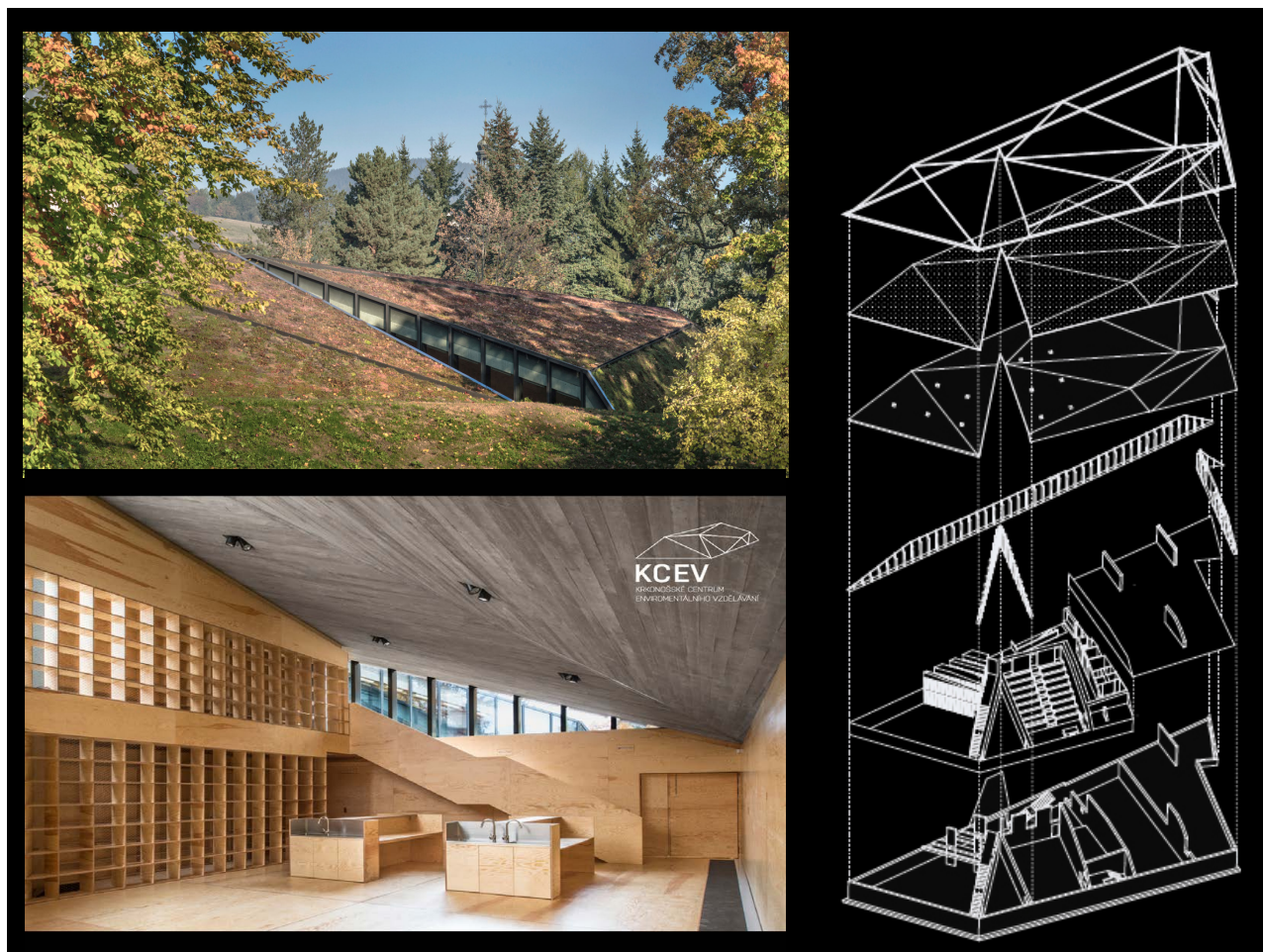

Geometrie střechy je složená z vektorů přenesených ze skutečné krajiny. V interiéru jsou vektory popsány pro přesnou orientaci.²⁰

Trojúhelníková terasa (ve výřezu) je navržena jako observatoř pro pozorování noční oblohy a je vybavena ornitologickými dalekohledy pro denní pozorování ptáků.

Objekt rovněž slouží k praktické ekologické výuce a jako příklad šetrného přístupu při využívání krajiny.

KCEV byl v soutěži zařazen mezi deset nejšetrnějších staveb světa.²¹ Porota oceňovala především jeho hybridní provoz KCEV. Největší prostor domu má kombinovaný provoz: garáže / galerie / společenský sál / hudební sál. Díky tomuto řešení byl snížen objem domu a zastavěna menší plocha v památkově chráněném parku.

Budova KCEV obsahuje přednáškový sál pro osmdesát osob, výukový sál pro třicet osob, vědeckou knihovnu, výstavní prostory, laboratoř ekologického programu pro šestnáct osob, garáž, galerii, společenský sál, hudební sál, observatoř pro pozorování oblohy, terasu pro pozorování ptáků, technické a provozní zázemí.²¹

Objekt KCEV je z větší části zapuštěný pod zem. Budova se tak stala křížencem domu s krajinou. Dům harmonicky vyrůstá z přilehlého parku. Skleněnými stěnami (v místech řezu) je možné sledovat ruch v budově a nepřímě se tak účastnit programu, který se v ní odehrává.

Přednáškový sál byl řešen s ohledem na akustické požadavky a splňuje parametry pro mluvené slovo bez použití mikrofónu. Tohoto parametru bylo dosaženo speciálními odraznými plochami přednáškových lavic. Pro odposlechy hlasů zvířat

byla požadována nízká úroveň hluku z technického vybavení (především z klimatizace). Sál je proto vybaven přetlakovou klimatizací, která zaplavuje neslyšně obsluhovaný prostor přes vyrovnávací komoru pod hledištěm.

Interiér KCEV je navržen z překližkových desek řezaných takovým způsobem, aby při výrobě nevznikal odpadní materiál. Všechny části jsou v interiéru spotřebovány a zakomponovány. Na vzniku budovy se podílela řada odborníků z různých oborů (architekti, inženýři, ornitologové, botanici, geologové, hudebníci, matematici, fyzici).²²

1.1.D. DŮM CHAMELEON

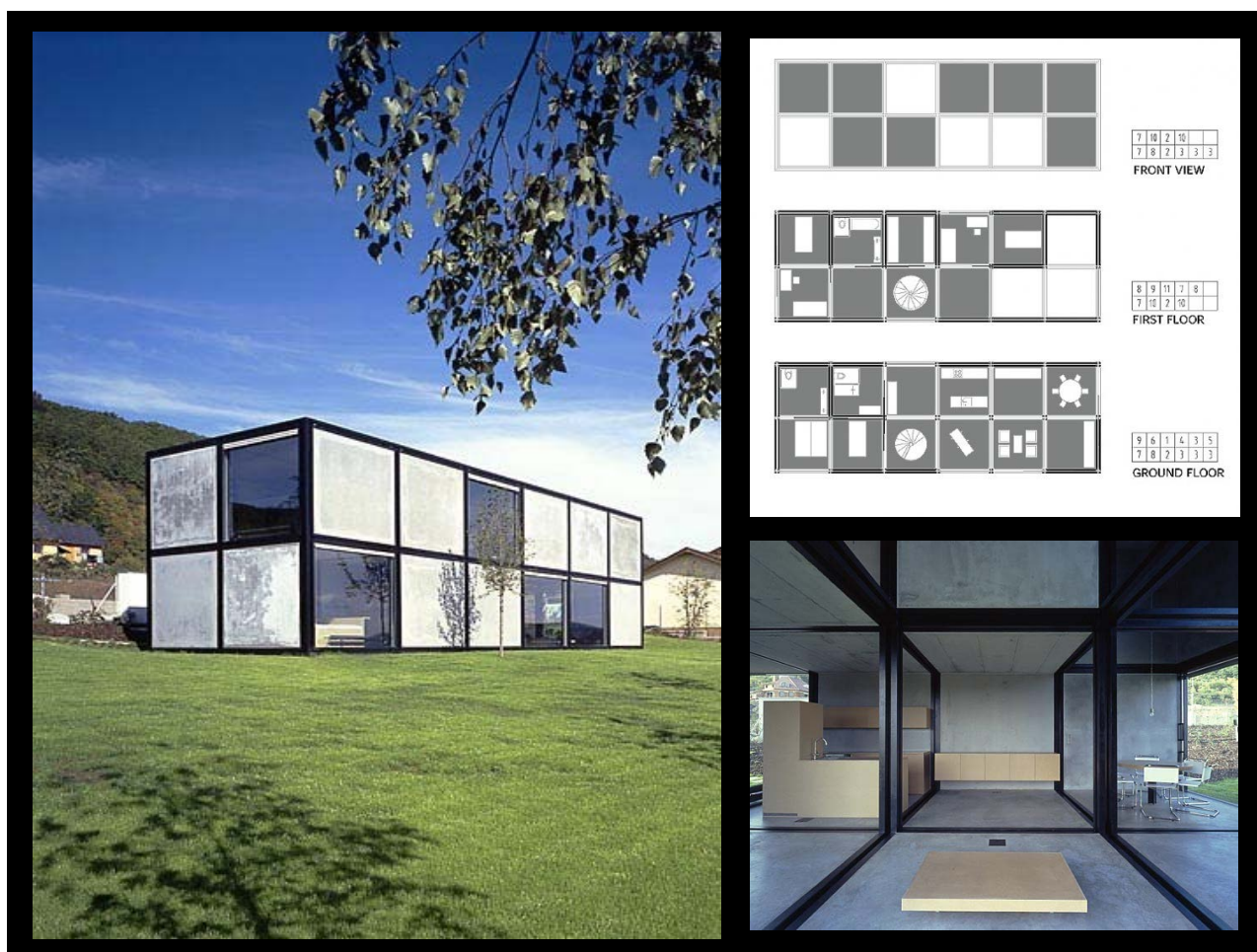
Úvahy o dvou vložených zahradách, dvou dimenzích v jednom prostoru (viditelné a neviditelné z interiéru) jsou inspirovány fyzikem a popularizátorem Brianem Greenem a jeho knihou *Elegantní vesmír*.²³

Dům je usazen přesně do těžiště krásné zahrady. Leží jako ještěr uprostřed prosluněné louky.

Každá místnost má svou specifickou atmosféru a vlastní výhled. Jednotlivé pokoje jsou zasvěceny vždy jednomu stromu, který vysadili předci majitele zahrady. Inspirací pro koncept návrhu je chameleon. Oči-okna se nezávisle na sobě natáčejí a pozorují své okolí. Jeho kůže-fasáda je navržena z lesklé pokovené fólie, ve které se zrcadlí trávník a stromy zahrady.²⁴

Geometrie stěn domu vymezuje dva různé prostory v rámci jednoho pozemku: „prostory domu“ a „prostory zahrady“. „Prostory domu“ jsou zaostřeny na konkrétní strom. „Prostory zahrady“ představují výseče v takzvaných mrtvých úhlech, do kterých není z interiéru vidět.

1.1.E. VILA V BEROUNĚ

Jednotlivé výplně sítě ocelové konstrukce byly realizovány podle přání investora jak materiálově, tak i prostorově.

Inspirací pro tento dům je prostorová mřížka výtvarně definovaná světově proslulým umělcem Sol LeWitem.

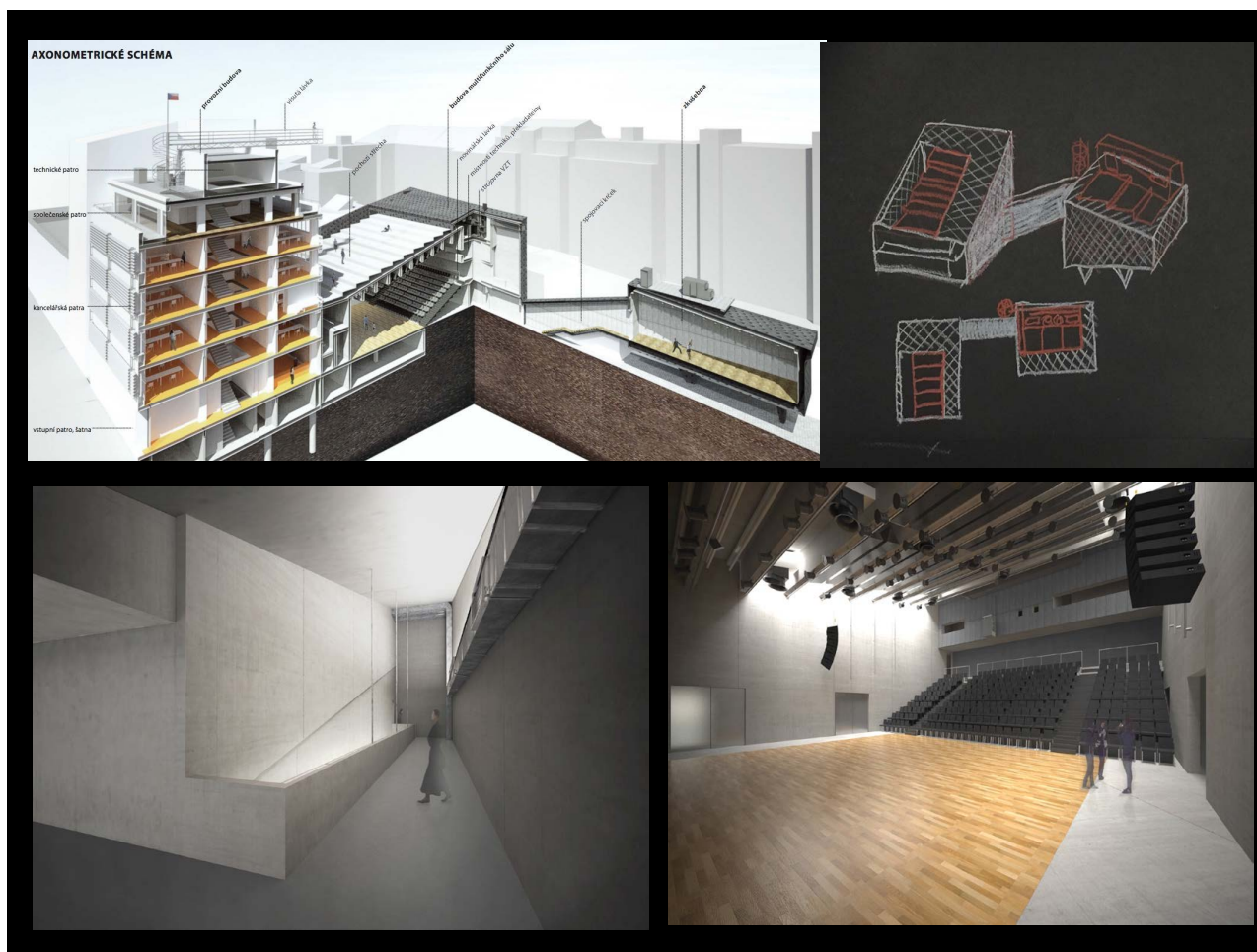
Objekt je navržen jako struktura – mřížka – složená z dvaceti čtyř krychlí. Každá krychle představuje samostatnou objemovou jednotku, které je podle potřeby určena funkce. Jednotlivé místnosti jsou definovány polohou a počtem obsazených polí v této pomyslné prostorové šachovnici.

Do této abstraktní struktury je organizován provoz rodinného domu. Čtvercová pole jsou podle potřeby vymezena pevnými nebo posuvnými stěnami. Tyto stěny respektují základní strukturu a jsou vkládány do rastru 3×3 m. Pole se od sebe neodlišují a jejich charakter je určen pouze jejich náplní.

Vertikální propojení některých krychlí umožňuje lépe pozorovat a vnímat geometrii vily. Stavba je řešena jako montovaný ocelový skelet s výplněmi z betonových panelů a skla.

Tato stavba ideově navazuje na teoretickou práci architekta Johna Hejduka a jeho Texas Houses a prostorové šachovnice Gene Roddenberryho.²⁵

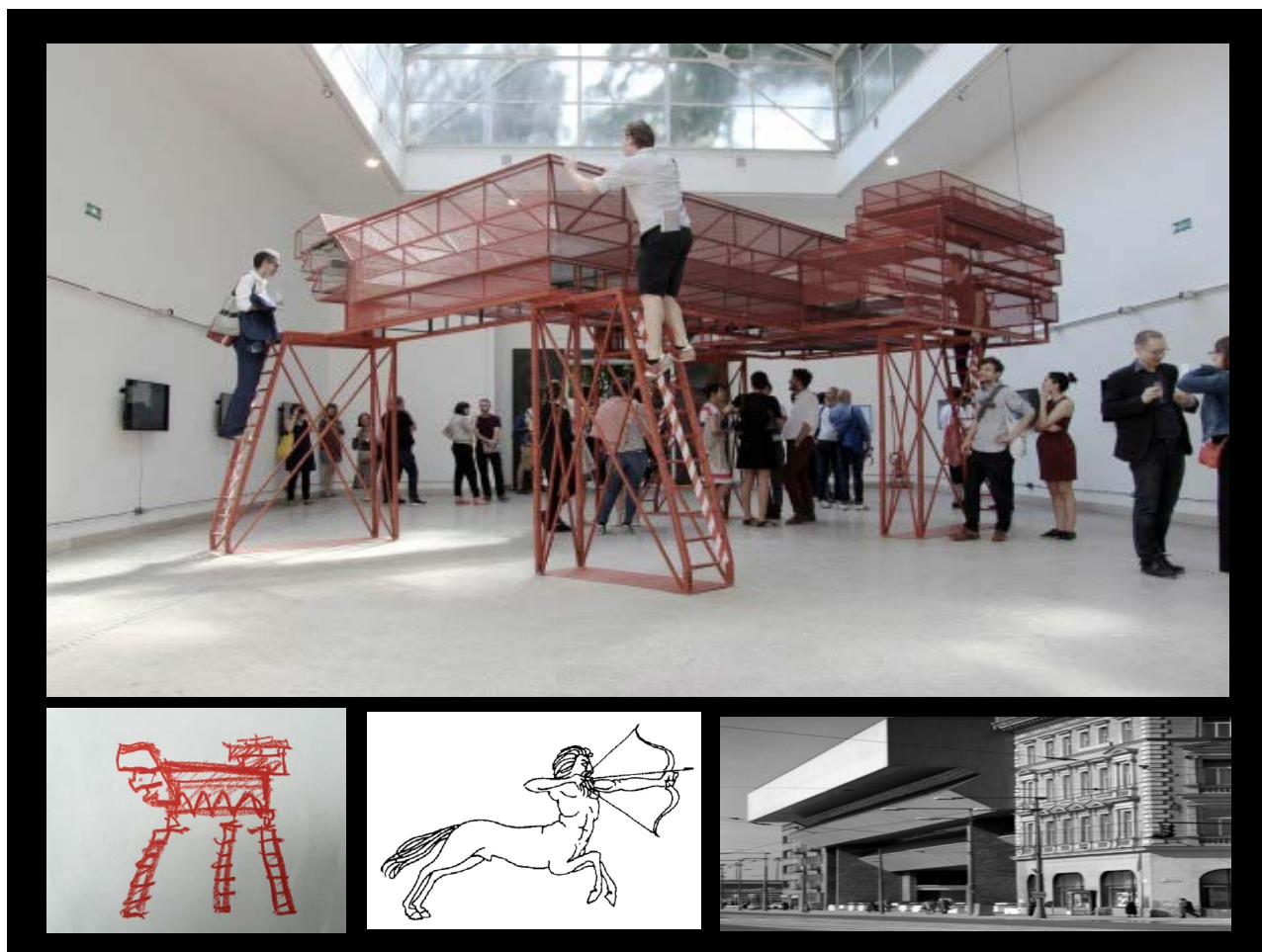
I.I.F. DOX+ EXPERIMENTÁLNÍ HUDEBNÍ A DIVADELNÍ SÁLY S DOZVUKOVÝMI KOMORAMI

Hybridní prostory prstence foyerů slouží jako dozvukové komory.²⁶

Soubor budov DOX+ vznikne v sousedství Centra současného umění DOX a rozšíří jeho galerijní aktivity o provoz experimentálního hudebního a divadelního sálu, zkušebny, amfiteátru, ateliérů, dílen a restaurace. Jedná se tedy o doplnění výstavních prostor pro statické formy umění o prostory pro pohybové umění. Ve výsledku vznikne jedinečná instituce integrující v sobě kulturní a vzdělávací instituci pro různé formy současného umění. Srdcem DOX+ je experimentální sál s dozvukovými komorami pro prodloužení doby dozvuku. Inovativní na celém řešení je hybridní systém sálu a přilehlého prstence společenských prostorů. Okolní foyer je možné k hlavnímu sálu prostorově připojovat nebo je od něho odpojovat a tím pracovat s dobou dozvuku. Sál lze rovněž vyladit stropními akustickými panely, a to jak z hlediska distribuce zvuku, tak i jeho frekvencí. Na projektu spolupracovala řada odborníků: architekti, inženýři, tanečníci, herci, hudebníci, teoretici ad.²⁷

I.I.G. NÁRODNÍ PAVILON ČESKÉ A SLOVENSKÉ REPUBLIKY NA SVĚTOVÉ
VÝSTAVĚ ARCHITEKTURY V BENÁTKÁCH
(LA BIENALLE DI VENEZIA 2016), CARE FOR ARCHITECTURE...

Od roku 1885 probíhá v Benátkách mezinárodní výstava umění La Biennale di Venezia. Výstavní prostory jsou dnes velkorysé a zahrnují jak park Giardini s národními pavilony, tak i Arsenale (přístav a doky pro válečné lodě benátské flotily). Roku 1925 byl v parku Giardini vystavěn Československý národní pavilon, jehož autorem byl významný architekt Otakar Novotný. Díky tomu má dnes Česká a Slovenská republika společný pavilon a řadí se mezi země, které mohou vystavovat v nejprestižnější části výstaviště. Záštitu nad pavilonem a organizací mají česká Národní galerie a Slovenská národní galerie rovným dílem. Hlavním kurátorem bienále pro rok 2016 byl laureát Pritzkerovy ceny Alejandro Aravena. Ten vyhlásil téma „Reporting from the Front“ a ptá se: Co architekti ve své zemi za daných podmínek a skrze svůj obor mohou v současnosti zlepšit? Na fotografii námi navržená instalace Care for Architecture...)

Rozhodli jsme se naplnit vyhlášené téma bienále problémem architektury střední Evropy (který se liší například od řešení problematiky sociálního bydlení v Latinské Americe nebo Africe, od živelného růstu sídel v Číně či znečišťování životního prostředí v Indii), což je téma odkazu československé architektury šedesátých a sedmdesátých let, kdy zde vznikla řada architektonicky výjimečných staveb. Tyto stavby však v mnoha případech dnes chátrají a chybí vůle i finanční prostředky je opravit. Výstava prezentuje na příkladu osudu stavby Slovenské národní galerie v

Bratislavě (v kontextu probíhající rekonstrukce) cestu, jak tyto stavby mimořádného kulturního odkazu zachránit a dát jim nový smysl.

Projekt expozice je založen na vystavení rozměrného modelu ($6 \times 7 \times 3$ m) této výjimečné stavby, projektované v šedesátých a postavené v sedmdesátých letech 20. století podle návrhu architekta Vladimíra Dedečka.

Model je ve své podstatě nejen zmenšeninou slavné stavby, ale zároveň strojem – uměleckým dílem sloužícím jako médium, skrze které se moderuje hlavní téma pavilonu Care for Architecture: Asking the Arché of Architecture to Dance. Instalace je doplněná třinácti velkoplošnými obrazovkami, kde je téma v teoretické rovině rozpracováno významnými teoretiky – profesorem Mariánem Zervanem a docentkou Monikou Mitášovou.²⁸

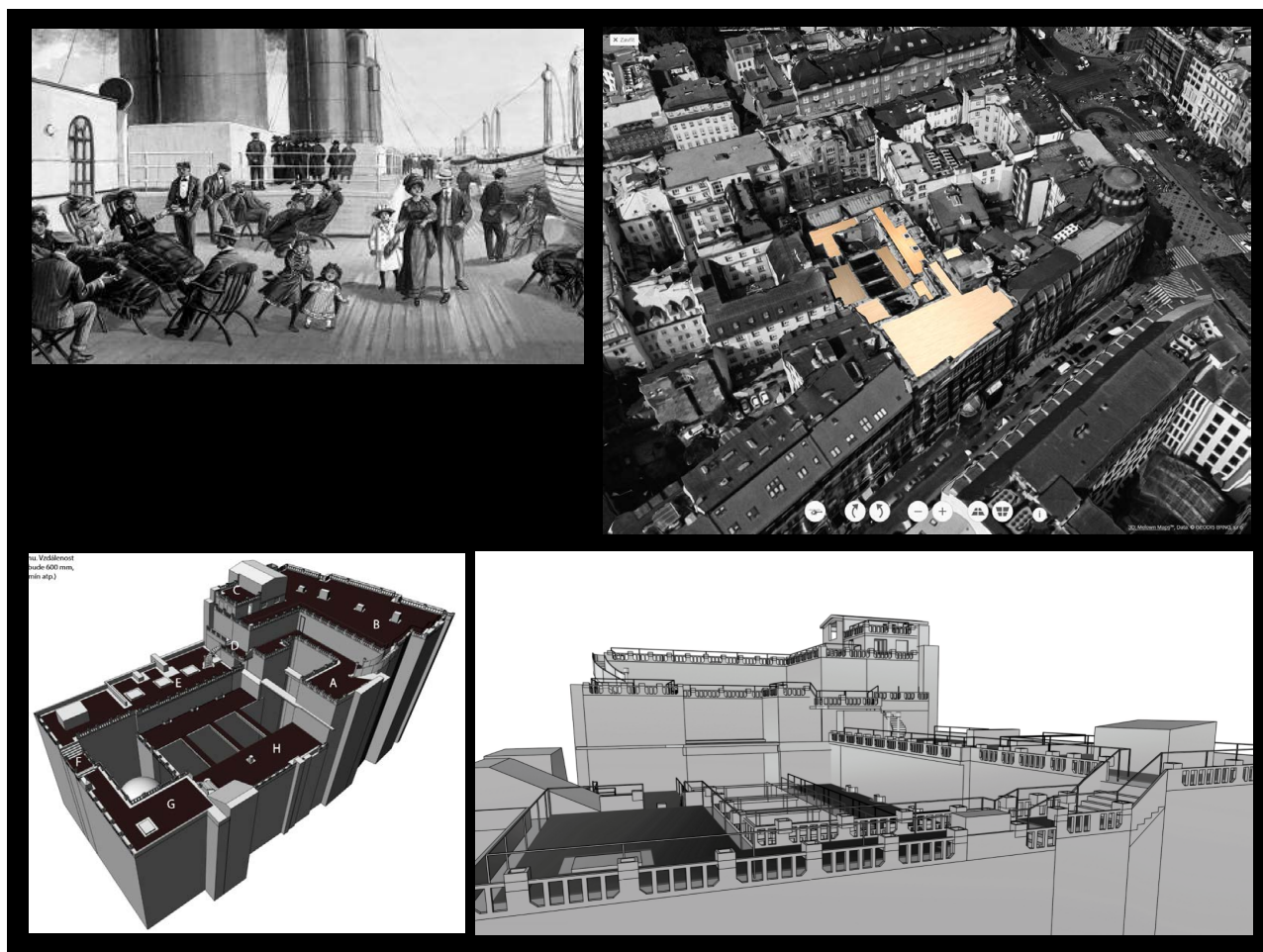
Součástí expozice jsou díla vzniklá z inspirace touto budovou nebo na ní přímo navazují. Na projektu spolupracovali studenti mého ateliéru Fakulty architektury ČVUT v Praze a Virtuálního štúdia Katedry architektonickej tvorby na VŠVU v Bratislavě. Dále pak významní umělci, architekti, historikové a teoretikové.²⁹

1.1.H. ÚPRAVY STŘEŠNÍCH TERAS PALÁCE LUCERNA

Střešní terasy Paláce Lucerna jsou v současné době v havarijním stavu a není možné je plnohodnotně užívat. Hlavním problémem je přehřívání konstrukcí a kondenzace vody z důvodu absence tepelných izolací. Cílem opravy je vytvořit nový městský veřejný prostor, kterým střecha paláce vždy byla. Inspirací pro architektonický návrh je atmosféra palub zaoceánských parníků.

Věřím, že autora stavby při jejím komponování tato atmosféra ovlivnila, jelikož byla jedním ze symbolů modernosti a progresivity doby (čímž je ve svém důsledku i sám Palác Lucerna).

Opravené terasy navrhuji tedy doplnit dřevěnými palubami. Paluby plní nejen estetickou architektonickou funkci, ale také slouží jako „vertikální žaluzie“ a chrání konstrukci střechy před přehříváním a snižují nebezpečí kondenzace vody.³⁰

Střešní terasy Paláce Lucerna mají rozlohu 1 000 m². Terasy jsou postaveny v několika rovinách a propojeny nádhernými reprezentativními schodišti. Atmosféru paluby zaoceánského parníku umocňuje pohled do úrovně střešní krajiny města, ze které vystupují dominanty: kostely, významné instituce, Pražský hrad.³¹

I.II. VÝUKA – ARCHITEKTURA DIAGRAMU

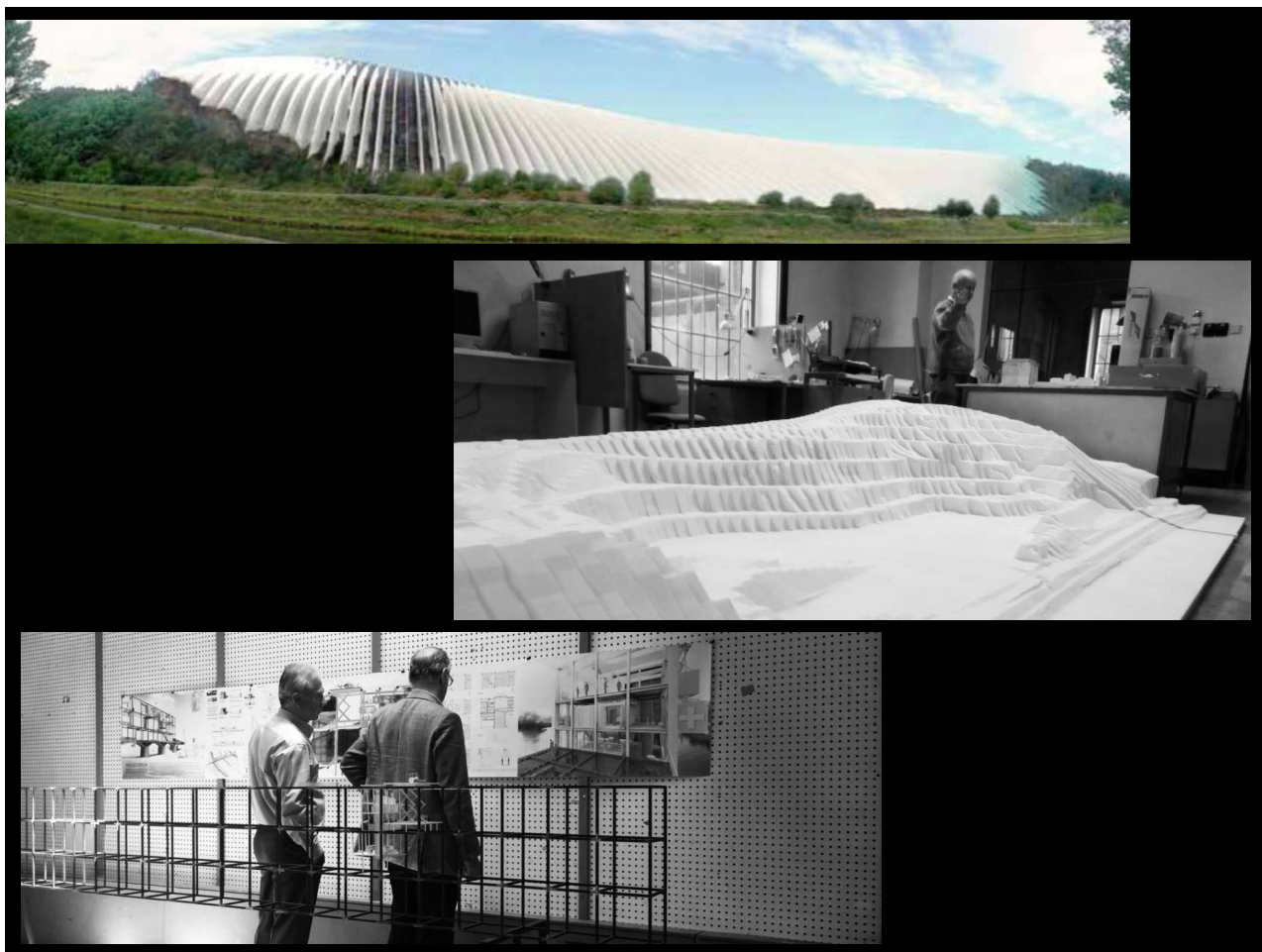
DIAGRAM

Následující čtyři příklady diagramu jsou zároveň zadáním a zároveň i učebními pomůckami.

Název *diagram* byl inspirován stejnojmennou přednáškou teoretičky architektury Moniky Mitášové přednesenou u příležitosti naší výstavy v galerii NTK v Praze. Její přednáška se stala hlavním impulzem pro zpětnou interpretaci metody a zadání práce na ateliérových projektech. Také v tomto smyslu si cením umění interpretace jako nejpodstatnější schopnosti tvůrčího architekta. Umění získat a nadchnout studenty pro práci v oboru pak považuji za nejpodstatnější schopnost učitele.

Diagram se často zaměňuje za skicu. Diagram však není skicou, ale je především kódem („textem“). Tento „text“ můžeme zapisovat a zpětně vyvolávat různými způsoby. Jeho záměna se skicou je způsobena právě tím, že skica bývá jeho nejběžnější a nejpřirozenější formou zápisu. Mnohem blíže má diagram také ke vzorci nebo piktogramu. Jde v něm o zápis všech podstatných sil a vlastností, které vedou k samotnému návrhu. Diagram není tedy architektonický návrh, ale znázornění principu jeho řešení. Samotný návrh je pak otiskem diagramu.³²

SKELETON

Skeleton Membránového města při výrobě v modelářském studiu Vladimíra Jeníka.
Na fotografii dole: prof. Manfred Wolff-Plotteg při prohlídce skeletonu Prostorového města,
VŠVU v Bratislavě.³³

Abychom mohli fyzicky pracovat na návrhu pomocí diagramu navrhl jsem a nechal vyrobit fyzické objekty: modely diagramu – skeletony. Skeletonem jsem pracovně nazval základní modely v architektuře, které jsou součástí například semestrálního zadání.

Tyto „kostry“ se dají přirovnat k notové osnově, matici křížovky nebo šachovnici. Jedná se o fyzické vymezení hřiště bez definování pravidel pro jednotlivé vztahy. Jejich řešení či popis je pak úkolem diagramu.

Diagram a skeleton jsou v našem případě neoddělitelné. Potřebujeme obojí. Je to podobné, jako když učitel rozdává linkované sešity a požádá žáky, aby se do nich učili psát písmena. Dovednost psaní písmen je důležitá, ale ještě není zápisem myšlenek. V našem případě je skeleton v prvním případě spojka (vektor), v druhém membránová konstrukce betonových stěn, ve třetím hřeben cest z dřevěných lávek v krajině a ve čtvrtém případě prostorová klec z ocelových nosníků.

Kritikové namítají, že skeleton zaručuje studentům dobrý výsledek práce, který se v podstatě nedá pokazit. Ano, v rovině rámce (vymezení pole) možná. Je však notová osnova nebo šachovnice zárukou dobré hry? Není. Vypadají krásně i bez obsahu, ale obsah jim teprve dává smysl. U skeletonu stejně jako u zmiňovaných příkladů je výhodou, že řešení úkolu není jen jedno, ale je jich v podstatě nekonečně mnoho.

Pokud máme skeleton můžeme pomocí diagramu vytvořit pravidla a vztahy určující samotný návrh. Proces návrhu je velice podobný komponování a interpretaci hudby. Pro zjednodušení můžeme použít přirovnání: skeleton je notovou osnovou (předpisem), diagram partiturou (zápisem, kompozicí) a výsledný návrh provedením symfonie (interpretací).

Navrhování architektury je téměř vždy prací v kolektivu. Pravidlům koordinované kolektivní práce se můžeme naučit právě od hudebníků. Současná experimentální hudba se často zabývá interpretací hudby zapsané různými způsoby. Vídeňské Klangforum v nedávné době zhudebnilo skici architektky Zahy Hadid.³⁴ Bylo to možné díky tomu, že se předem jednotliví interpreti dohodli, co jednotlivé barvy, čáry a symboly znamenají a v jakém pořadí a jak je budou hrát. Zjednodušeně řečeno dopředu se dohodli na hodnotách a interpretacích kódu, které pak respektují. Jedině tak mohou zahrát jako jeden ansámbl. Tento postup můžeme s obdobným účinkem uplatnit i v architektuře a urbanismu.

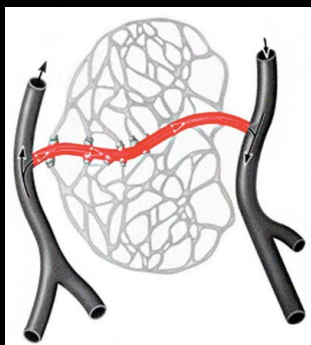
1.II.A. DIAGRAM – ANASTOMOSIS

Prvním výukovým diagramem se stala virtuální spojka. Lze si jí představit jako energetický vektor. Graficky jí znázorňujeme jako úsečku propojující dva body. Nazval jsem ji s ohledem na prvotní inspiraci [anastomosis]. Termín [anastomosis] je převzat z biologie a medicíny, kde v zásadě znamená propojení mezi jednotlivými orgány takovým způsobem, že ve výsledku mohou fungovat jako jeden komplexní organismus. Město považujeme za svého druhu živý organismus a jeho problémy i jejich projevy se živým organismům podobají.

[anastomosis] je fyzické nebo virtuální propojení částí města. Částmi města jsou myšleny všechny základní stavební prvky, ze kterých se město skládá (komunikace, místo, objekt, dům, blok, čtvrť).

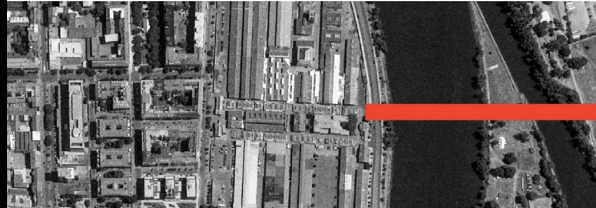
Obnovu propojení je možné provést fyzicky i virtuálně. Pro potřeby našeho výzkumu jsme vybrali čtyři lokality ve dvou městech.

praha, karlín — žižkov

praha, karlín — holešovice

praha, centrum — letná

karlovy vary, centrum — tři kříže

[anastomosis] A

Řešenou lokalitou byl tunel pod pražským kopcem Vítkov. Tunel vybudovaný pro zkrácení cesty dělníků z obytné čtvrti Žižkov do výrobních závodů v Karlíně sloužil také jako strategická stavba. V současné době tunel funguje jako zkratka a projde jím několik tisíc obyvatel Žižkova a Karlína denně. Jeho největším problémem je neutěšený stav a bezpečnostní situace v nočních hodinách. Studenti měli za úkol prověřit nové možnosti využití, které by situaci pomohly zlepšit: obchodní dům, sportovní centrum, relaxační centrum...

[anastomosis] B

Řešenou lokalitou bylo místo nad ostrovem Štvanice, které by mohlo sloužit jako možné propojení pražských čtvrtí Holešovice a Karlín přes řeku Vltavu. Studenti měli za úkol prověřit různé možnosti propojení obou břehů řeky: lanovkou, mostem, pontonem, náměstím, přívozem...

[anastomosis] C

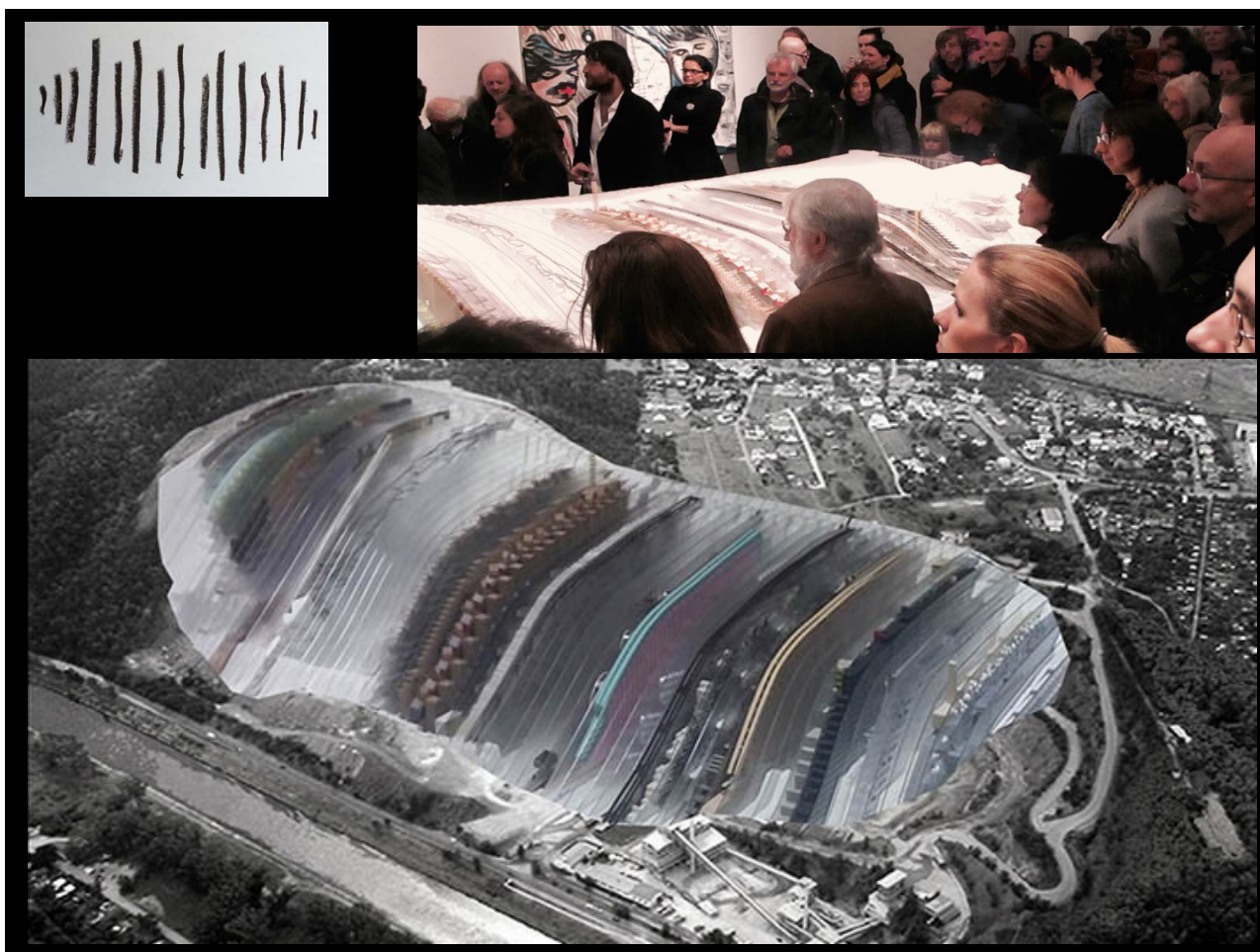
Řešenou lokalitou bylo místo bývalého Stalinova pomníku a možnosti propojení Letenské pláně a centra Prahy. Tato možnost byla v minulosti mnohokrát zvažována a bylo vypsáno několik architektonických soutěží. Úkol studentů našeho ateliéru spočíval v hledání možnosti propojení prostorů města novým objektem: eskalátorem, skrze instituci (filharmonie, galerie pro Slovanskou epopej, památník obětem komunismu), lanovou dráhou...

[anastomosis] D

Řešenou lokalitou bylo betonové koryto bývalé lanové dráhy v Karlových Varech vedoucí na poutní místo Tři kříže. V minulosti spojovalo centrum města se hřbety okolních svahů několik lanových drah. V současné době fungují pouze dvě z nich. Se zánikem ostatních lanovek nastal problém, jak propojit jednotlivé části města vklíněného mezi zalesněné kopce. Přišli jsme s návrhem obnovit tato [anastomosis] tím, že provoz lanové dráhy bude kombinován s další komerční funkcí, která by investici zaplatila. Studenti měli za úkol prověřit stavbu lanové dráhy v kombinaci s tržnicí, multikinem, bydlením, lázeňským domem...³⁶

Práce na projektu [anastomosis] měla dvojí cíl. Prvním je přemýšlení a probuzení tvůrčích schopností při řešení úkolu ve výuce v ateliéru navrhování, druhým pak aplikovaný výzkum teorie propojeného města – [anastomosis]. V průběhu čtyř semestrů vzniklo v našem ateliéru na téma [anastomosis] celkem šedesát pět projektů pro čtyři různé lokality.³⁷

I.II.B. DIAGRAM – MEMBRÁNA

K definování membránového města nás volně inspirovala teorie paralelních membránových světů popsaná fyzikem Brianem Greenem v jeho knize *Elegantní vesmír*.

Nejde nám však o estetickou krásu vrstveného vesmíru (ta je s ním jaksí samozřejmě spjatá), ale především o logiku a efektivitu fungování jeho částí.³⁸

Membránové město se následně stalo inspirací pro jiné obory: nový román Miloše Urbana s názvem *Urbo Kune* a stejnojmenná symfonie Kristýny Lhotákové a Ladislava Soukupa, soubor obrazů grafika, malíře a ilustrátora Pavla Rúta. Výzkumný projekt membránového města byl vystaven u příležitosti koncertu světového uskupení předních hudebníků pro interpretaci soudobé hudby Klangforum Wien. Výsledky práce studentů byly prezentovány v Bratislavě (galerie Medium), Vídni (Klangforum Wien) a Praze (Centrum současného umění DOX).

Na fotografii: v pozadí Pavel Růt, v popředí Ivan M. Havel.³⁹

Druhým výukovým diagramem je membrána: prostorová membránová konstrukce. Membrány jsou rovnoběžné roviny, které jsou vymezují sloty (prázdná místa mezi membránami). Smyslem membrán je rozdělit řešený objem (v měřítku budovy nebo v našem modelovém případě i města) na menší snadněji uchopitelné části. Sloty jsou pak postupně doplňovány jednotlivými provozy potřebnými k fungování města.

Smyslem úkolu je složit kooperující celek města z jednotlivých téměř izolovaných jednotek. V tomto také spočívá obtížnost úkolu. Všechny disciplíny návrhu jsou zasazeny do extrémních situací (distribuce světla, vzduchu, tepla,

konstrukce). Nutným předpokladem ke správnému řešení je vysoká míra takzvané kreativní inteligence.

K projektu jsou přizvány další obory zdánlivě se správným vyřešením úkolu nesusouvisející (umělci, hudebníci, filozofové, spisovatelé ad.). Opak je však pravdou. Syntéza jednotlivých oborů je předpokladem zvládnutí komponovaného urbanizmu.

Prvním krokem pro náš aplikovaný výzkum (plánování města na základě diagramu – membrány) bylo vyhledání vhodné lokality. Jako nevhodnější jsme vybrali prostor těžební jámy zbraslavského kamenolomu. Odpovídal hned několika požadavkům, které jsme měli. Kromě snadné aplikace membrán bylo výhodné, že se lokalita nacházela blízko Prahy a mohli jsme ji často navštěvovat.

Zdejší kamenolom se má vytěžit do padesáti let a s ukončením těžby vyvstává otázka, co s prostorem dál. Problém je o to složitější, že hloubka těžební jámy dosahuje přes sto metrů, což je výška téměř třicetipatrového domu. Všechny tyto komplikace (pro běžnou strategii plánování města těžko řešitelné) byly však výhodou pro ověření naší metody 3D urbanismu a teorie membránového města.

Výsledky práce byly prezentovány na řadě odborných sympozií a prezentovány odborné veřejnosti i širokému publiku v galeriích ve Vídni (f.e.a.), Curychu (ETH), Bratislavě (galerie Medium), Litomyšli (Jízdárna) a v Praze (Centrum současného umění DOX).⁴⁰

1.II.C. DIAGRAM – HŘEBEN

Hřeben je soustavou komunikací – vektorů. Základní podobu hřebenu nelze zobrazit, jelikož má nekonečné množství podob. Na jeho tvaru, rozměrech a smyslu se podílí parametry zadání. Jeho podstatnou vlastností je, že spojuje jednotlivé části území tak, aby mohly vytvořit smysluplně fungující celek.
Fotografie: Výstava Diagram v NTK Praha.⁴¹

Třetím výukovým diagramem je dvourozměrný komunikační hřeben. Tento hřeben je tvořen pouze vektory z komunikací. Směr a délku vektorů usměrňuje přirozená povaha místa. Tím je v našem případě ostrov Štvanice v Praze na řece Vltavě. Hřeben je jakousi sítí podobnou tištěným spojům na deskách pro elektronická zařízení. Hřeben – tištěný spoj určuje spojení a vytváří konstelace. Tím umožňuje jednotlivým součástkám fungovat jako jeden přístroj. Hřeben vytváří řád a urbanistickou regulaci. Hřeben předurčuje, kde a s jakými důsledky je možné stavět, aniž by diktoval podobu objektů, které spojuje. Ve své podstatě pracuje s antiregulací architektury, a přesto je výrazně městotvorný. Zachází s prázdnem konzervativně jako historický urbanismus, který definoval náměstí a ulice (zajímavá je formulace Chammurapiho zákoníku: Ten, jehož dům bude překážet v ulici, toho srdce nebude šťastné... Ten, kdo postaví dům do ulice, zemře...).

Naše hřebenové město je kritickým pohledem na současné urbanistické regulace, které jdou přesně opačným směrem. Prázdná veřejného prostoru nedefinují (pokládají je za infrastrukturu) a regulacemi definují zástavbu. Tím se plánování města dostává do absurdních situací a konfliktů zájmů. Součástí našeho výzkumu bylo také jeho představení veřejnosti v galerii NTK v Praze v areálu vysokých škol ČVUT. Na projektu spolupracovali studenti Matematicko-fyzikální fakulty a podíleli se na definici logických sítí vektorů hřebenového města.

1.II.D DIAGRAM – KLEC

Čtvrtým výukovým diagramem je prostorový rastr – klec. Tato klec je zajímavá svou dichotomií. Je konstrukcí (nosníkem) a zároveň nástrojem prostorové regulace. Pripomíná prostorovou notovou osnovou. Do ní se pak dá zapisovat architektura. Vztahy, které tu vznikají, jsou podobné právě hudební partitūře. Partitura je pro nás osnovou i inspirací pro návrh architektury. Podobně jako hudebníci se i my musíme shodnout a respektovat jednotlivé symboly notace.

Prostorová klec je ve své podstatě geometrický model trojrozměrné sítě bez předem určeného měřítka a proporcí. Z hlediska strategie architektury se jedná o jakousi prostorovou šachovnici, kterou je možné libovolně vyplňovat a obsazovat stavebními objekty. Prostorová konstrukce klece je i základní nosnou konstrukcí a zároveň plní funkci regulace prostoru.

V minulých semestrech jsme se ve spolupráci s bratislavskou VŠVU a Virtuálním studiem KAT věnovali výzkumu interpretace teorií měst z 20. století v kontextu současného poznání a soudobého kritického pohledu.

Model prostorového města filmu – Galegion v ateliéru při prezentaci na FA ČVUT v Praze.
Na fotografii režisér Jan Hřebejk.⁴²

Na základě studia teorie prostorového města Spatial City (Yona Friedman) a New Babylon (Constant) jsme se studenty navrhli v místě železničního mostu v Praze-Modřanech instituci filmového archivu, muzea a galerie na teoretických východiscích prostorového města. Inspirací pro náš návrh jsou teoretické úvahy a práce v oblasti prostorového města, od významných architektů a studií 20. století (Yona Friedman, Constant, Archizoom, Konstantin Melnikov, MVRDV, OMA ad.). V našem projektu Město filmu – Galegion tyto myšlenky rozvíjíme a studujeme.

Naše prostorové město filmu (GALEGION) je umístěno do mostní struktury nad železniční tratí v Praze-Modřanech. Tato instituce je navržena jako malé město s mnoha budovami (kino, archiv, muzeum, postprodukce, lázně, bytový dům, elektrárna aj.). Jednotlivé části a budovy města jsou vzájemně propojeny.⁴³

Autorem slova GALEGION je matematik a teoretik Ivan M. Havel, který slovo pro tento projekt vytvořil. GALEGION má vystihovat stavbu instituce křížící provozy muzea, galerie a archivu.

1.III. TEORIE – LEA – SYNTÉZA OBORŮ

syntéza: sjednocení, systémový souhrn

spojení, kombinace jednotlivých částí či prvků (objektů či idejí) v jeden celek (opak analýzy), resp. samotný celek takto vytvořený.

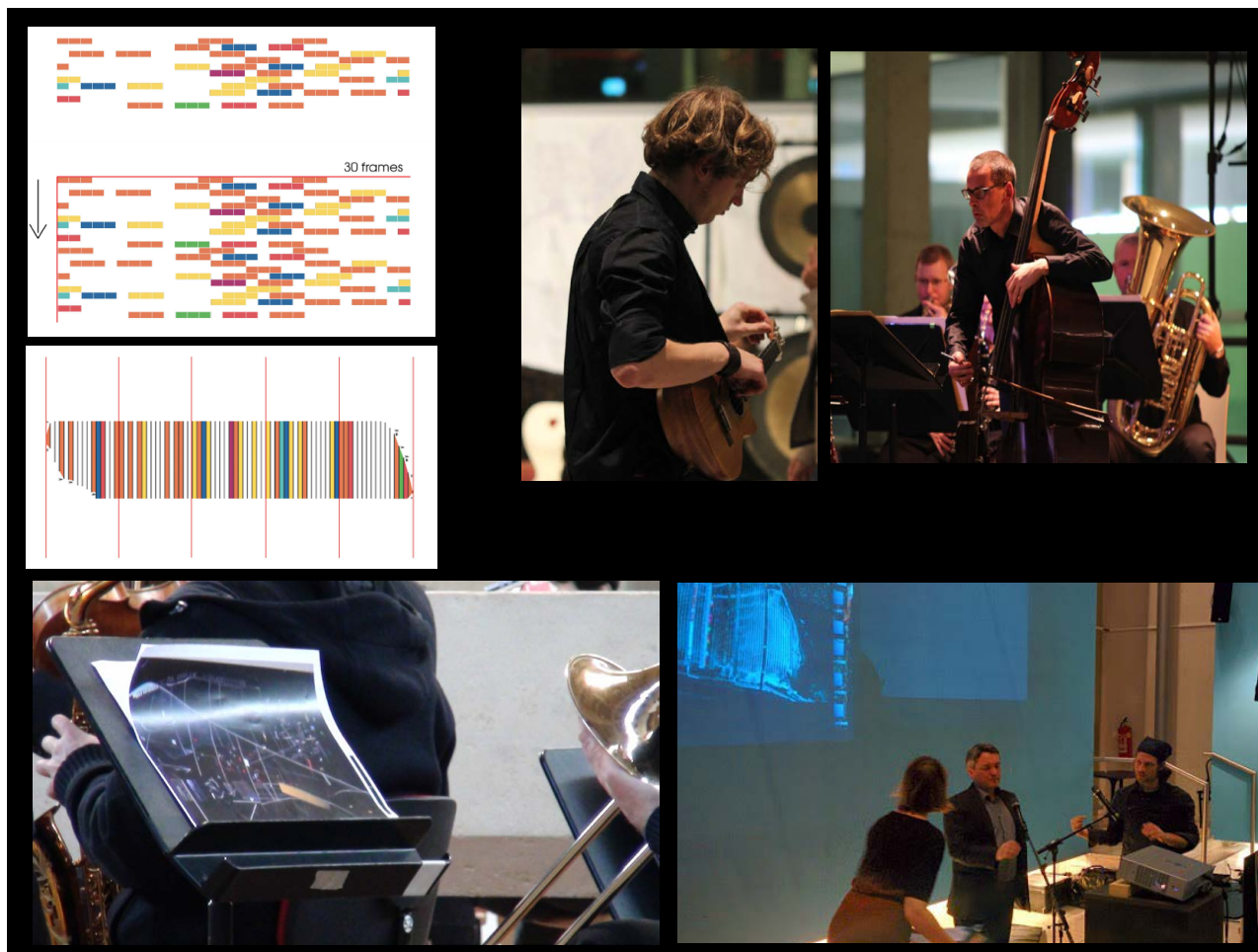
Slovník cizích slov, SCS.ABZ.CZ

1.III.A. LABORATOŘ EXPERIMENTÁLNÍ ARCHITEKTURY – LEA

Laboratoř Experimentální Architektury (LEA) vznikla z potřeby získat teoretické zázemí pro náš školní i projekční ateliér. LEA jsme založili v roce 2010. Pomáhá nám sestavit výzkumný a učební plán a formulovat problémy, kterými se ve škole dlouhodobě zabýváme. Vznikají zde v jakémsi základním výzkumu myšlenky a hypotézy, které jsou pak v aplikovaném výzkumu prověřovány studentskými projekty. LEA sdružuje odborníky různých profesí a odborností. Její základní pracovní metodou je syntéza.⁴⁴

1.III.B. SYNTÉZA A SYNTETICKÁ ARCHITEKTURA

Syntézu různých oborů (fyzika, architektura, hudba, biologie ad.) považuji za základ mé metody v oblasti architektury. Všechny mé práce a práce mých studentů z ní vycházejí. Zajímá mě interakce mezi jednotlivými obory a jejich vzájemná inspirace. To, že jsou si inspirací ve výsledku totiž znamená, že se přímo i nepřímo ovlivňují. Hudební interpretace architektonických děl nemusí být spojena jen s vrcholným uměleckým zážitkem, ale může být účelně využita například v urbanismu (jak jsme dokázali na příkladu komponovaných měst: urbo kune I., urbo kune II., galegion, programi riveron).

Nahoře: notace a zhudebnění urbanistických plánů membránového města – Jakub Jelínek (FAMU), interpretace Pavel Jan, Vídeň, koncert Klangforum Wien, zhudebnění skic architektky Zahy Hadid, spisovatel Miloš Urban čte ukázkou ze svého románu, který se odehrává v membránovém městě – urbo kune, Vídeň.⁴⁵

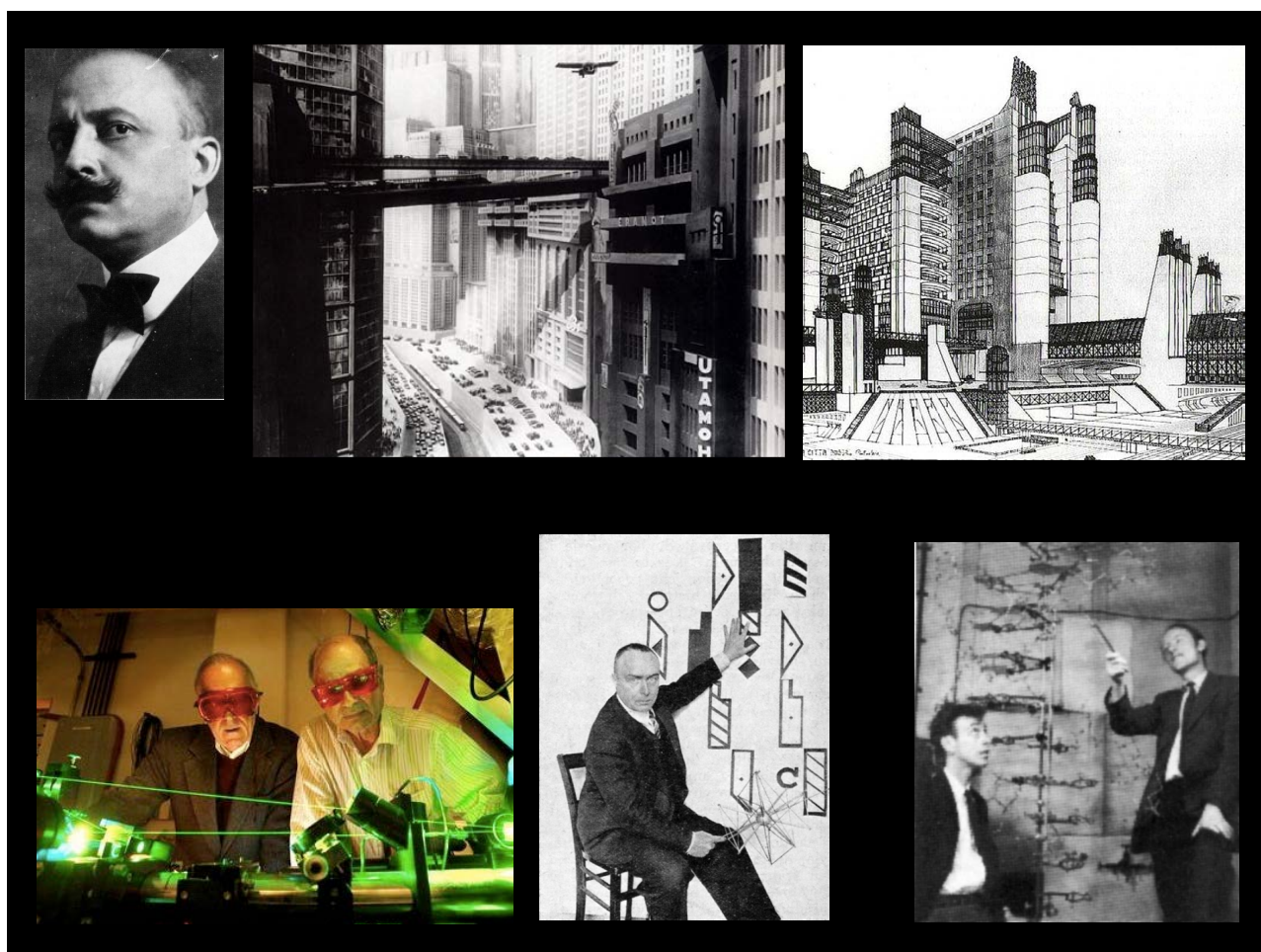
1.III.C. SYNTETICKÉ PROSTŘEDÍ

Žádná lidská činnost se nenalézá ve vakuu. Často zdánlivě protichůdné obory jsou si prospěšné. Ve své práci využíváme vlivu mnoha jiných oborů při řešení architektonických zadání.

Výhodou Fakulty architektury je její začlenění mezi ostatní fakulty ČVUT. To samo o sobě přináší značný potenciál z hlediska syntézy různých technických oborů, včetně špičkového vybavení, která studenti mají možnost využívat.

Tato spolupráce mezi jednotlivými obory má tradici a přinesla v minulosti mezinárodně oceňované výsledky.

Pro obor architektury je tato spolupráce nezbytná. Stále větší podíl inteligentních systémů pro ovládání budovy, elektroinstalace, dopravní systémy a nové materiály mění možnosti navrhování budov podobně, jako se to v minulosti stalo například vynálezem výtahu.

Nahoře: Filippo Tommaso Marinetti, iniciátor Manifestu futurismu, propagátor syntetického propojení oborů, který předpověděl vznik internetu, v oboru architektury je duchovně spojen s filmem Metropolis a myšlenkou Futuristického města.

Dole: prof. John Cramer, který „zhudebnil“ zvuk velkého třesku, Rudolf Laban autor unikátního zápisu / notace tance (syntetický zápis zaznamenávající pohyb a gesta); James Watson a Francis Crick s modelem-sochou dvoušroubovice DNA.⁴⁶

I.III.D. SYNTETICKÉ MYŠLENÍ

Jedna z posledních představ o tom, jak pracuje lidský mozek nedává přednost jen lineárním operacím a potřebě propočítat se k výsledku. Mozek je komplexní strukturou. Jím generované myšlenky jsou syntézou mnoha informací, které má uloženy. Vše probíhá za účasti elektrických „výbojů“ pátrajících ve všech paměťových stopách v jednom okamžiku. Tak se zažehne ona pomyslná jiskra, kdy se obsah objeví a zformuje do konkrétní představy. Mozek, přestože má svá centra, funguje také celistvě a myšlenky generuje bez specializace. Domnívám se, že právě proto mnoho přelomových objevů vzniklo v tom vzácném okamžiku syntetického myšlení.

Zajímavé bezesporu je, jak jsou informace předávány do mozku distribuovány a jak jsou opět vyvolávány. Tento fenomén, který bychom dnes asi pojmenovali rozhraní, hledal při svých slavných pitvách Leonardo da Vinci. Ono místo, kde se proměňuje fyzický svět ve vnitřní – ten duševní, abstraktní. Stanovil jej jako průsečík pletence senzorických nervů vstupujících do mozkového laloku podobně jako kabely do počítače. Po zpracování informací je však potřebné stejnou cestou tyto informace hrubě řečeno dostat „z hlavy ven“ a sdělit je ostatním. K tomu potřebujeme další rozhraní: kresby, gesta, jazyk, čich, emoce. Tedy také hudbu, malířství, fyziku, matematiku, geometrii, optiku, chemii, filozofii ad.

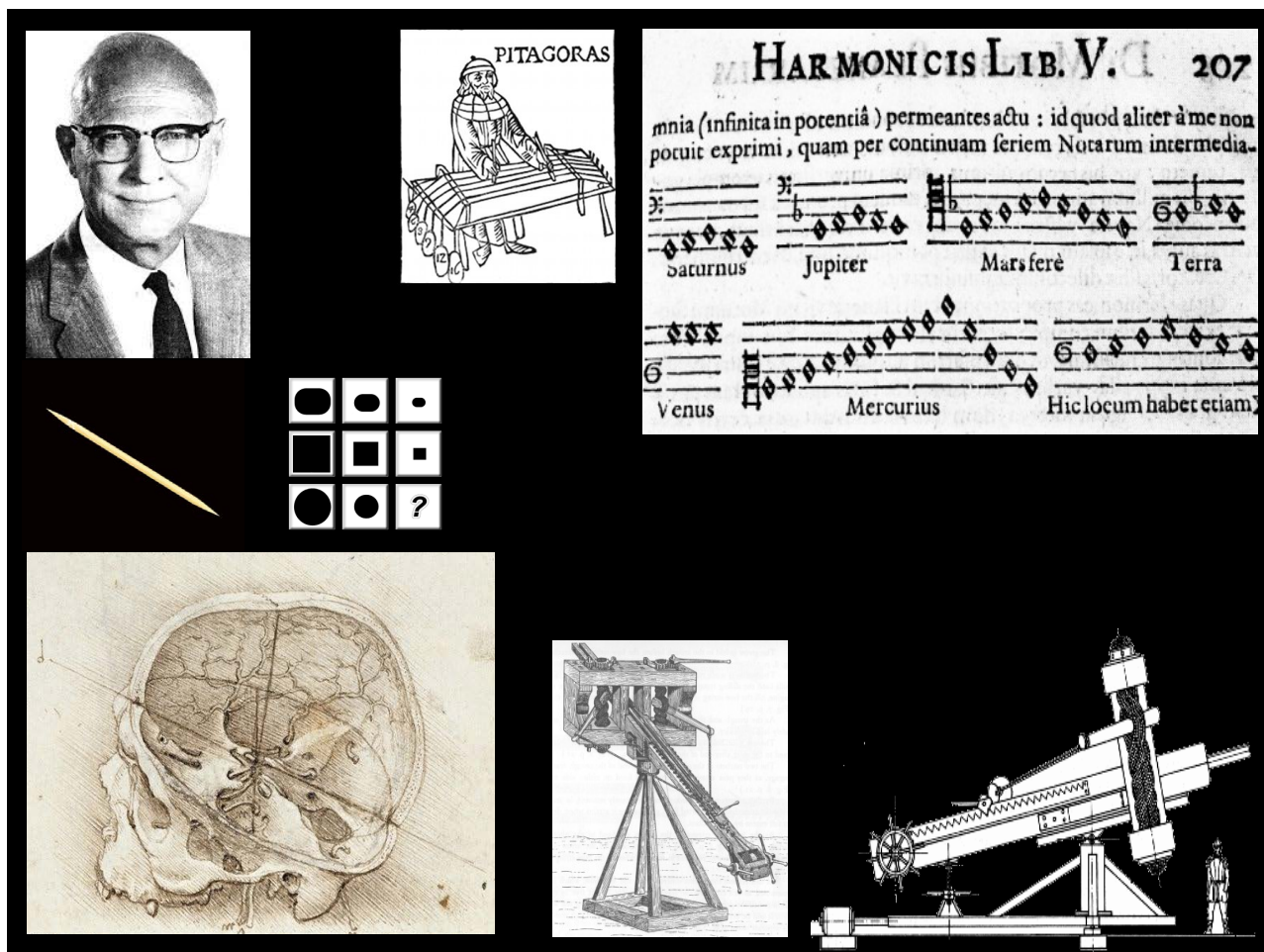
Stejně tak jako dalo řešení teologického a liturgického problému vzniknout jednomu z neoriginálnějších stavebních slohů – gotickému (nejde tedy prvotně o technický problém), může například hudba přispět k vyřešení jednoho z nejpalčivějších problémů současného urbanismu: plánování a regulaci živelně rostoucích měst.

Hudba stála u základů astronomie, medicíny, matematiky, fyziky, válečného umění. Tětiny válečných strojů starověku pomáhaly vyladit strunové ladičky, které pak sloužily k hudebním produkcím při dlouhých večerech ve vojenských leženích. Ze stroje-zaměřovače se stal jeden z nejslavnějších hudebních nástrojů.

Lékař Leopold Auenbrugger díky své geniální a dodnes používané poklepové metodě definoval první „akustický sonograf“ a obrátil naruby historii diagnostiky vnitřního lékařství.

Pythagoras skrze hudební nástroj a zároveň vědecký přístroj své doby monochord definoval pomocí hudby a hudebních harmonií harmonii přírody, tedy přírodní zákony. Jako první našel souvislost matematických poměrů a jejich protějšek v přírodě a hudební harmonii. Téměř po půl tisíciletí od vydání Keplerova spisu „hudebního modelu vesmíru“ *Harmonices Mundi* (Harmonie světů) americká NASA nahrála „hudbu“ všech planet Sluneční soustavy a profesor John Cramer zaznamenal zvuk velkého třesku. Zdálo by se na první pohled (poslech), že jde o pouhou popularizaci vědy bez hlubších dopadů. Opak je pravdou. Díky zachycení odrazu vln po velkém třesku jsou vědci schopni vidět mnohem blíže k počátku

vzniku našeho vesmíru. To jim zatím znemožňovala neprůhlednost raných stádií vesmíru pro optická pozorování. Objevení struktury dvoušroubovice DNA biologem Jamesem Watsonem a Francisem Crickem by asi přišlo později, kdyby nebyli ovlivněni studiem kompozicí moderního sochařství a spoléhali pouze na fotografie Rosalind Franklinové.

Nahoře: J. P. Guilford a jeho test kreativní inteligence; Pythagorův monochord; Keplerův spis *Harmonices Mundi* (Harmonie světů).

Dole: Leonardo da Vinci, kresba – rozhraní duchovního a fyzického světa; válečný stroj balista, ve kterém se síly v těživách ladily na stejnou úroveň.⁴⁷

I.III.E. KREATIVNÍ INTELIGENCE

Při řešení matematického vzorce má úloha jen jedno správné řešení. Podobně je to také u všeobecně rozšířených testů inteligence, kde jde v podstatě o to vybrat mezi mnoha špatnými řešeními jedno správné. Tvořivé a tvůrčí myšlení nemá žádné hranice při řešení úkolu. Každý úkol z tohoto pohledu má nekonečně mnoho dobrých variant. Slavný test divergentního myšlení psychologa J. P. Guilforda je založen na jednoduché otázce: K čemu se dá použít kancelářská sponka, párátko na zuby a cihla? V našich úkolech se ptáme podobně: K čemu se dá použít most, lom, rastr...?

I.III.F. PROJEKTY LEA / ZÁKLADNÍ VÝZKUM / APLIKOVANÝ VÝZKUM (2010–2016)

Za posledních šest let vzniklo ve sdružení LEA deset hypotéz (pracovních „teorií“), které jsou dále rozpracovávány v mém školním ateliéru v rámci aplikovaného výzkumu:

- / ANASTOMOSIS – PROPOJENÉ MĚSTO
- / SPEKTROGRAFICKÁ ANALÝZA
- / VLTAVA – PLOVOUCÍ MĚSTO
- / VIRTUÁLNÍ ATELIÉR
- / URBO KUNE
- / MEMBRÁNOVÉ MĚSTO
- / NEVIDITELNÁ MĚSTA
- / HRANIČNÍ DOMY
- / DIAGRAM
- / SKELETON

2. KONCEPCE VÝUKY

2.A. VZDĚLÁNÍ

Zatímco ještě nedávno, před dvaceti lety, bylo studium architektury výběrové a založené na malých skupinách do deseti žáků, v současné době jsou to více než trojnásobné až čtyřnásobné kolektivy.

Výuka architektury se stala masovou záležitostí stejně jako studium na vysokých školách obecně. Dnes se prosazuje trend, aby studoval každý mladý člověk, který je toho fyzicky a alespoň přiměřeně intelektuálně schopen.

To kromě jiných důsledků znamená i fakt, že studenti do sebe a do školy nechtějí příliš investovat (nejen finančně), protože pokud mají vysokou školu téměř všichni, tak je vzdělání devalvováno, a to i finanční odměnou v budoucí práci.

Tato dramatická kvantitativní změna ve výsledku znamená i změnu ve vedení studentů ve školním ateliéru.

2.B. VZDĚLÁNÍ V TVŮRČÍM TÝMU A JEHO VÝSLEDKY

Mohou být výsledky tvůrčího týmu při řešení konkrétního úkolu lepší než práce geniálního jedince? Na tuto otázku se snažila najít odpověď řada badatelů. Nejvíce výzkumů na toto téma vzniklo v šedesátých letech minulého století, kdy komplexnost úkolů zejména ve vojenské oblasti a oblasti „dobývání“ vesmíru znamenala kromě jiného vyhrát i závod s časem. Výsledky jsou zajímavé a inspirující. Zjednodušeně lze říci, že spolupracující skupina tvůrčích osobností obvykle dojde rychleji k vyřešení zadání než geniální jedinec. Také platí, že skupina s omezeným přístupem k informacím je úspěšnější než skupina s přístupem neomezeným (například připojení k internetu). Aby bylo možné vést skupinu k cíli, je nutné zadat jí společný úkol-téma. Pro tento účel jsem navrhl metodu (dalo by se říci učební pomůcku) založenou na principu diagramu.

2.C. VÝUKA NAVRHOVÁNÍ PROSTŘEDNICTVÍM ZADÁNÍ „TRENAŽÉRU“

Naše zadání se odlišují, protože jsou jakýmsi trenažérem. Proces a používané nástroje lze připodobnit k tréninkové stěně pro výcvik hasičů, která ale nevypadá jako hořící dům. Naprosto pro tento účel postačuje zpravidla dřevěná fasáda s otvory, jejichž konstelace představují různé varianty problémů, které je možné procvičovat. Naším zadáním není tedy primárně typologický, ale obecný intelektuální problém.

Parcely pro naše zadání se nacházejí často v extrémních polohách (ostrov, kamenolom, řeka, koryto lanové dráhy, most, tunel). Nejprve musí studenti začít přemýšlet o mnoha komplikacích, které je v běžné situaci nečekají, a klást si otázky, například: Jak lze jinak využít betonové koryto lanové dráhy v Karlových Varech?

Odpovědi může být – festivalový multiplex. Využít zastávku lanové dráhy pro projekční sály, lanovku jako výtah. Jak propojit Karlín a Holešovice přes řeku Vltavu? Jde to jinak než mostem za sto miliónů? Co třeba přívoz nebo vyřazená lanovka? Co provést s tunelem pod Vítkovem? Jakou funkci doplnit, aby byl i v nočních hodinách bezpečný?

Takováto zadání podporují tvůrčí, kreativní myšlení. Architektura (jak už jsem uvedl dříve), na rozdíl třeba od matematiky, neřeší vzorce s jedním správným řešením. Správných řešení jednoho konkrétního úkolu existuje v architektuře nekonečně mnoho. V zadáních proto procvičujeme kreativní inteligenci, a to způsobem blízkým tomu, jak ji popsal ve svém výše zmíněném slavném pokusu J. P. Guilford, když položil otázku, k čemu všemu je možné použít párátka na zuby, kancelářskou sponku a cihlu? Správná odpověď ve standardním IQ testu by byla: na čištění zubů, na spojení papírů a na postavení zdi. Jenže cihla obsahuje mnoho minerálů a chemikálií a lze ji použít jako lék, filtr pro úpravu vody, zbraň, zátěž, křidu... Právě kreativní inteligence a lepicí páska nakonec zachránila před udušením posádku Apolla 13 a podílela se významnou měrou na objevu tak významných věcí, jako jsou nábytek z laminovaných překližek (původně dlahy pro vojáky) nebo třeba kalhoty jeans (původně látka na stany).

Nepokládáme tedy otázky typu: Jak navrhnout do proluky dům? Jak navrhnout most? Ale: K čemu je tato konkrétní proluka užitečná a musí tam být dům? Jak navrhnout spojení? Musí to být most? Co třeba přívoz? Tento přístup však studenty vystaví nelehkému rozhodování, které z možných řešení považovat za nejlepší, a nekompromisně vyžaduje bolestné přehodnocení a také redukci vlastních myšlenek, a především píli a jistou úpornost. Nutí studenty vše zkoušet znovu a znovu, hledat další a nové varianty, než se dostaví výsledek a najdou správnou odpověď. Zejména z tohoto důvodu považují za důležitější než jen talent zájem udělat věc dobře. Maximálně se svému oboru věnovat. Lze to přirovnat ke cvičení na housle. Když toužím hrát skvěle na housle, musím přemýšlet a cvičit šest až osm hodin denně, protože na každé hodině záleží a projeví se to.

2.D. PRÁCE V ATELIÉRU – LEA

Práce našeho ateliéru přesahuje semestrální zadání a zabývá se aplikovaným výzkumem řady témat nastolených v pracovní skupině LEA – Laboratoři Experimentální Architektury. LEA je volným sdružením odborníků z různých oborů stojících i mimo oblast architektury. Sdružuje tak architekty, urbanisty, umělce, hudebníky, teoretiky, vědce z řady evropských zemí. Stálými spolupracovníky jsou Monika Mitášová (Slovensko), Cyril Říha (Česká republika), Jan Tabor (Rakousko), Tomek Baron (Polsko). Výsledky pracovní skupiny jsou často publikovány a vystavovány a slouží k formulování východisek základního výzkumu a hypotéz ověřovaných následně v našem ateliéru na FA ČVUT.

2.E. ZÁKLADNÍ A APLIKOVANÝ VÝZKUM V ARCHITEKTUŘE A URBANISMU

Následující úvahu bych rád uvedl větou, kterou údajně řekl astrofyzik Jiří Grygar, když rozloženě reagoval na snížení finanční dotace pro Akademii věd a snahu přesunout peníze do oblastí inovací pro firmy: „Je to zásadní nepochopení úlohy základního výzkumu. Inovací svíčky nelze vytvořit žárovku, ale zase jenom svíčku, třebaš lepší.“

Výzkum je pro každou univerzitu zásadní. Výzkum má naprostou důležitost pro vývoj oboru, a také pro školu samotnou a její učební plán. Skrze výzkum můžeme formulovat dlouhodobé cíle. Zadání na úrovni jednosemestrálních cvičení nemají další cíl, který by je přesahoval a rozvíjel obor, což ve výsledku svádí k tomu klást důraz na pouhé zvládnutí typologických či technických podmínek. Architektura pak řeší jen obal.

Školy architektury příliš zakládají svou výuku na typologiích, předpisech a regulacích. Což znamená, že když studenti navrhují bytový dům, vezmou typologické schéma: předsíň – šatna – wc – kuchyň – jídelna – pokoj – pracovna – ložnice – koupelna atd. Z tohoto pak sestaví objem domu, který doslova jen obalí „designovanou“ fasádou. Očekává se, že stavební detaily budou v pořádku a že to bude hezké, protože stavbu navrhl architekt.

Jenže tím dokážeme vytvořit zase jen typologii, třebaš o něco lepší. Co když existuje mnohem lepší rozvrh-forma bydlení pro současné město? Jak na to můžeme přijít bez slepých cest a rizik, bez základního a aplikovaného výzkumu? A kde jinde by se mělo na takových úkolech pracovat než v akademickém prostředí? Místo toho ale vychováváme architekty pro „inovace“ realitních kanceláří a developerů.

Tomuto statu quo navzdory se v rámci našeho ateliéru snažíme výzkum architektury provádět.

2.F. NOVÁ TÉMATA

Věnujeme se několika základním okruhům: V Neviditelných městech se zabýváme vlivem infrastruktury na fyzickou podobu měst. Zjednodušeně řečeno: zatímco v minulosti formovaly historická sídla srozumitelné síly, jako jsou topografie, přírodní podmínky a obranné důvody, v současnosti je utvářejí také nové síly skryté v podobě ochranných pásem, technických předpisů a regulací.

V souvislosti s řekou Vltavou a jejím veřejným prostorem se zabýváme takzvaným Kvantovým městem. Připravujeme téma Hraničních domů, které se bude zabývat vymezením v oblasti urbanismu v měřítku městských čtvrtí a příměstských částí.

3. ZÁVĚR

Metoda školní výuky se neliší od metody navrhování v mém pracovním ateliéru. Vycházím z toho, že nemohu naučit víc, než umím sám (a než umí spolupracovníci, se kterými studenti ateliéru konzultují). Koncept je v mém chápání v podstatě příběh, kterým je ovlivněna architektura domu. Tím, jak vytvořit architektonický příběh, se zabývá řada přístupů: od architektury na základě inspirací až po přístup testující různé matematické a fyzikální modely generativní architektury. V příštích letech budeme rozvíjet metodu navrhování pomocí diagramu, která je velice inspirativní a sleduje inovativní proud současné světové diskuse v oboru architektury.

Naše pozornost bude nasměrována na problémy rozvoje současných měst a způsoby jejich řešení prostřednictvím architektury. Z hlediska širšího pohledu budeme stále uplatňovat syntetický přístup a spolupracovat s mnoha dalšími obory při hledání odpovědí a kultivaci našich myšlenek. Abychom se v ateliéru plně soustředili na daný úkol a zabránili zbytečnému tříštění energie, budeme pracovat vždy na individuální interpretaci společného zadání. Společný úkol vytváří soutěživou atmosféru, protože každý chce najít nejlepší, a přitom také kompatibilní řešení. Budeme se stále snažit posouvat kupředu výzkum v architektuře a skrze ateliérová zadání prověřovat hypotézy, na kterých dlouhodobě pracujeme.

Při vedení ateliéru se řídíme a budeme řídit slovy slavného architekta a učitele Louise I. Kahna: „Vyučovat znamená vyvolávat podstatu věcí.“⁴⁸

Ateliér Petra Hájka (FA ČVUT) při prezentaci projektů v národním pavilonu České a Slovenské republiky v Benátkách, které byly součástí expozice CARE FOR ARCHITECTURE... (La Biennale di Venezia 2016).⁴⁹

4. ODKAZY NA LITERATURU A OBRAZOVÉ ZDROJE

- 1 Sol LeWitt, Wall Drawing # 343c, Accrochage, kurátor: Caroline Bourgeois,
Punta della Dogana – Francois Pinault Foundation, Venezia 2016, str. 1.
- 2 Hutchinson, Ann. Labanotation or Kinetography, Laban: The System of
Analyzing and Recording Movement (1954, 1970, 1977), Theatre Arts Books,
New York, s. 15, 29.
- 3 Ad Triangulum, Petr Hájek, www.hajekarchitekti.cz
- 4 HŠH architekti, s. r. o.; HXH architekti, s. r. o.;
www.hsharchitekti.cz; www.hxharchitekti.cz
- 5 Petr Hájek ARCHITEKTI, s. r. o.; www.hajekarchitekti.cz
- 6 Nadační fond Art-Now, www.art-now.cz
- 7 Ateliér doc. Petra Hájka, Ústav navrhování III., FA ČVUT, www.fa-cvut.cz
- 8 Virtuálne štúdio, KAT VŠVU Bratislava, www.vsvu.sk
- 9 Laboratoř Experimentální Architektury - LEA, www.lablea.com
- 10 archiv: www.hajekarchitekti.cz; www.hsharchitekti.cz
- 11 archiv: www.hajekarchitekti.cz; www.hsharchitekti.cz
- 12 Petr Hájek, Kombinace více funkcí v architektuře, Praha 2010,
ISBN 978-80-01-04519-0
- 13 HŠ ateliér, Dům na stadionu, ERA21, 4, 06, 2006, str. 40–44.
- 14 Petr Hájek, Spektrografická analýza, www.lablea.com
- 15 HŠH, Hájek, Hradečný, Šépka, AMO, www.hsharchitekti.cz
- 16 HŠH, Hájek, Hradečný, Šépka, AMO, www.hsharchitekti.cz
- 17 HŠH, Hájek, Hradečný, Šépka, AMO, www.hsharchitekti.cz
- 18 Petr Hájek, Tomáš Hradečný, Jan Šépka / HŠH architekti, s. r. o.,
Rekonstrukce jízdního vagonu v Litomyšli, v: Česká architektura 2013–2014, editor
Zdeněk Fránek, Praha 2015, str. 112–117. ISBN 978-80-870-64-16-0
- 19 Jazzové dialogy, www.litomysl.cz
- 20 KCEV, Detail, English edition, 2015/01 – Roofs, München, s. 44 – 47.
ISSN: 1614-4600
- 21 Biagi, Marco, Petr Hájek – Un guscio (innervato) per i segreti della natura,
Casabella, Milano, October 2014. ISSN: 0008-7181
- 22 Petr Hájek, KCEV, www.hajekarchitekti.cz
- 23 Brian Green, Elegantní vesmír, Mladá fronta, Praha 2001.
ISBN: 80-204-0882-7
- 24 Sibylle Krammer, Chameleon House –
Rough Style, Braun Publishing, 2015, str. 124–127.
ISBN 978-3-03768-195-4
- 25 John Hejduk, Texas Houses: www.studyblue.com/notes/note/n/hejduk/deck/12763915

26 archiv: Petr Hájek ARCHITEKTI, www.hajekarchitekti.cz
27 archiv: Petr Hájek ARCHITEKTI, www.hajekarchitekti.cz
28 katalog výstavy: www.careforarchitecture.eu
29 archiv: Petr Hájek ARCHITEKTI, www.hajekarchitekti.cz
30 archiv: Petr Hájek ARCHITEKTI, www.hajekarchitekti.cz
31 archiv: Petr Hájek ARCHITEKTI, www.hajekarchitekti.cz
32 Petr Hájek, DIAGRAMY/03, Art-Now, Praha 2016.
33 archiv: Petr Hájek ARCHITEKTI, www.hajekarchitekti.cz
34 URBO KUNE I/II, koncert–výstava–symposium,
Konzilsgedächtniskirche Lainz-Speising–Wien.
35 (anastomosis), Petr Hájek, Art-Now, Praha 2016.
36 (anastomosis), Petr Hájek, Art-Now, Praha 2016.
37 (anastomosis), Petr Hájek, Art-Now, Praha 2016.
38 Brian Greene, Elegantní vesmír, Mladá fronta, Praha 2001.
ISBN: 80-204-0882-7
39 www.membranecity.eu
40 archiv: Petr Hájek ARCHITEKTI, www.hajekarchitekti.cz
41 Petr Hájek, DIAGRAMY/03, Art-Now, Praha 2016.
42 archiv autora: diagram, Galegion, www.lablea.com
43 Petr Hájek, DIAGRAMY/03, Art-Now, Praha 2016.
44 LEA, Laboratoř Experimentální Architektury, www.lablea.com
45 UK, Konzilsgedächtniskirche Lainz-Speising–Wien
46 Petr Hájek, DIAGRAMY/03, Art-Now, Praha 2016.
47 Petr Hájek, DIAGRAMY/03, Art-Now, Praha 2016.
48 (anastomosis), Petr Hájek, Art-Now, Praha 2016.
49 archiv: Petr Hájek ARCHITEKTI, www.hajekarchitekti.cz

5. PROFESNÍ ŽIVOTOPIS

doc. Ing. Mgr. akad. arch. Petr Hájek

Petr Hájek se narodil v roce 1970 v Karlových Varech. Absolvoval studium na Fakultě architektury na Českém vysokém učení v Praze (FA ČVUT) a Školu architektury na Akademii výtvarných umění v Praze (ŠA AVU). V roce 1998 založil společně s Tomášem Hradečným a Janem Šépkou architektonickou kancelář HŠH architekti, nyní HXH architekti (kde je stále jednatelem), a v roce 2009 vlastní architektonickou kancelář Petr Hájek ARCHITEKTI, s. r. o.

K jeho nejznámějším realizovaným stavbám patří: Horní náměstí v Olomouci, Jiřské náměstí na Pražském hradě (památko UNESCO), Arcidiecézní muzeum Olomouc (národní kulturní památka), Úpravy zámeckého návrší v Litomyšli: nádvoří, park, konírna, kočárovna (památko UNESCO), jízďárna – multifunkční sál (památko UNESCO), Vila v Berouně, Vila v Černíně, Obytné kontejnery, KCEV – vzdělávací centrum Krkonošského národního parku ve Vrchlabí, Dům Chameleon v Lipencích. Za svou práci získal řadu ocenění: Cena Grand Prix Obce architektů, Evropská cena Freiraum no2, Bauwelt-Preis – honorable mentions, 2x Stavba roku, Nominace na Cena Klubu za starou Prahu, Cena Rudolfa Eitelbergera, 2x Piranesi Award – honorable mentions, 4x česká nominace na Miese van der Rohe Award za současnou architekturu, Sustainable Architecture Award in Ferrara – honorable mentions.

Od roku 2004 působí jako pedagog na FA ČVUT v Praze, kde byl v roce 2010 jmenován docentem. Od roku 2012 rovněž vede autorský ateliér architektury na Vysoké škole výtvarných umění v Bratislavě (VŠVU). Je zakladatelem a předsedou představenstva nadačního fondu na podporu umění a talentu Art-Now a zakladatelem sdružení LEA – Laboratoř Experimentální Architektury.

Za svou pedagogickou práci na výzkumu v oblasti urbanismu s názvem /anastomosis/ získal v roce 2012 Cenu rektora ČVUT III. stupně za aplikaci výzkumu v praxi. V roce 2014 byl za realizaci vzdělávacího centra KCEV pro Správu Krkonošského národního parku nominován na cenu Architekt roku 2014. V roce 2016 získal 1. místo v soutěži na národní pavilon mezinárodní architektonické výstavy La Biennale di Venezia 2016, na jejíž realizaci se podíleli i studenti z jeho ateliéru na FA ČVUT. Od roku 2012 je členem Oborové rady postgraduálního studia oboru Architektura, teorie a tvorba FA ČVUT a od roku 2016 členem vědecké a umělecké rady Fakulty umění a architektury Technické univerzity v Liberci (FUA TUL). V roce 2016 byl jmenován předsedou stavební komise ve městě Pec pod Sněžkou.

Je autorem řady výstav v České republice i v zahraničí: space house – prostorový dům, anastomosis, Ostrov umění, Ad triangulum – trojúhelník, Urbo Kune (Praha, Brno, Liberec, Oslo, Vídeň, Paříž, Londýn, Bratislava aj.) ad.

Vystupoval v řadě rozhlasových a televizních pořadů o architektuře (Život v konceptu, Plán, Minimalist architects aj.).

O své pedagogické metodě a výzkumných projektech vydal publikace /anastomosis/ – propojené město, Diagram 03. Je spoluautorem knihy Care (Sorge) for Architecture vydané k mezinárodní výstavě národního pavilonu v Benátkách a spoluautorem katalogu k mezinárodní výstavě space house – prostorový dům.

Svou práci architekta a pedagoga prezentoval a prezentuje v řadě vyzvaných přednášek ve významných institucích doma i v zahraničí (ETH Zürich, f.e.a. Wien, Klangforum Wien, SARP Wroclaw, Centrum teoretických studií Akademie věd České republiky v Praze, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, AVU v Praze ad.)

V roce 2015 inspiroval a ilustroval román Urbo Kune spisovatele Miloše Urbana, který se odehrává v utopickém městě navrženém v jeho ateliéru na FA ČVUT.

V současné době navrhuje a realizuje tyto projekty: Centrum současného umění DOX+ v Praze 7, Obnova teras Paláce Lucerna v Praze 1, Rekonstrukce kina OKO v Praze 7, Rekonstrukce vodárenské věže v Praze 7, Dům Bílá růže v Kašperských Horách, Muzeum lanové dráhy v Peci pod Sněžkou, Astronomická observatoř hradu Pirkštejn v Ratajích nad Sázavou, Expozice národního pavilonu na světové výstavě La Biennale di Venezia 2016.

PRAXE

2016–dosud předseda stavební komise města Pec pod Sněžkou

2010 založil pracovní skupinu LEA – Laboratoř Experimentální Architektury

2009–dosud jednatel architektonické kanceláře Petr Hájek ARCHITEKTI, s. r. o.

2009 autorizovaný architekt České komory architektů

2001–2005 člen redakční rady časopisu Architekt a časopisu Ad architektura

2001–dosud spoluzakladatel a předseda správní rady nadačního fondu Art-Now na podporu umění a talentu

1998–dosud jednatel a společník architektonické a projekční kanceláře HŠH architekti, s. r. o. (HXH architekti, s. r. o.)

AKADEMICKÉ FUNKCE A PEDAGOGICKÁ PRAXE

2016 člen vědecké a umělecké rady FUA TUL

2015 hostující pedagog, Letní škola architektury v Litomyšli

2012–dosud člen Oborové rady postgraduálního oboru Architektura, teorie a tvorba FA ČVUT
2012–dosud založil a vede „Virtuální studio“ na VŠVU v Bratislavě
2010 jmenován docentem v oboru teorie architektury: „Kombinace funkcí v architektuře“
2003 hostující pedagog, Letní škola architektury, FUA TUL
2004–dosud odborný asistent na pozici docenta, vedoucí ateliéru FA ČVUT

OCENĚNÉ PRÁCE (výběr)

2016 1. místo v soutěži na realizaci Českého a Slovenského národního pavilonu na mezinárodní výstavě architektury La Biennale di Venezia 2016
2015 Nominace na cenu Architekt roku 2015 za přínos v oboru
2015 Sustainable Architecture Award in Ferrara – honorable mentions, ocenění za realizaci vzdělávacího centra KCEV
2014 Cena Architecture Week Praha za realizaci vzdělávacího centra KCEV
2014 Cena Stavba roku Královéhradeckého kraje za stavbu vzdělávacího centra KCEV
2014 Piranesi Award – honorable mentions za stavbu vzdělávacího centra KCEV
2014 Nominace na cenu Architekt roku 2014 za stavbu vzdělávacího centra KCEV
2013 2. místo ve vyzvané mezinárodní architektonické soutěži na studentské koleje v Berlíně
2012 2. místo ve vyzvané architektonické soutěži na obytný dům Sněžka v Peci pod Sněžkou
2012 Cena rektora ČVUT III. stupně za aplikaci výsledků výzkumné práce v praxi za projekt ANASTOMOSIS
2011 2. místo v soutěži na technické zázemí Správy Krkonošského národního parku (KRNP) ve Vrchlabí
2010 Nominace na Mies van der Rohe Award za realizaci projektu Vila Hermína
2010 Nominace na Mies van der Rohe Award za realizaci projektu Obytné kontejnery
2009 Cena Rudolfa Eitelbergera za realizaci obnovy Horního náměstí v Olomouci
2009 1. místo ve vyzvané mezinárodní soutěži – Nemocnice Mariánské Lázně
2008 2. místo ve vyzvané soutěži na budovu Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze
2008 Nominace na Cenu Klubu za starou Prahu za realizaci Arcidiecézního muzea v Olomouci
2007 3. místo v mezinárodní soutěži na budovu Národní knihovny České republiky v Praze

2007 Cena Stavba roku 2007 za realizaci Arcidiecézního muzea v Olomouci
 2007 Cena Archiwebu
 2006 Nominace za Českou republiku na Mies van der Rohe Award za realizaci Arcidiecézního muzea v Olomouci
 2005 Bauwelt-Preis, honorable mentions za realizaci Vila v Berouně
 2004 1. místo v mezinárodní soutěži Freiraum no2 za úpravy Jiřského náměstí na Pražském hradě
 2004 3. místo v soutěži na návrh nové budovy FA ČVUT
 2004 Zvláštní cena poroty v soutěži Nový domov 2004 za realizaci stavby Vila v Berouně
 2004 Odměna v soutěži na návrh Hudebně-dramatické laboratoře JAMU v Brně
 2002 3. místo v soutěži na novou budovu knihovny v Hradci Králové
 2001 3. místo v soutěži na návrh nové budovy Národní technické knihovny v Praze
 2001 Piranesi Award – honorable mentions za realizaci úprav Horního náměstí v Olomouci
 1998 3. místo v soutěži na rekonstrukci Sovových mlýnů v Praze
 1998 1. místo v soutěži na stavbu Arcidiecézního muzea v Olomouci
 1997 1. místo v soutěži na úpravy Jiřského náměstí a Vikářské ulice na Pražském hradě
 1995 1. místo v soutěži na úpravy Horního náměstí v Olomouci

VÝZNAMNÉ REALIZACE

2016 REALIZACE ČESKÉHO A SLOVENSKÉHO NÁRODNÍHO PAVILÓNU NA MEZINÁRODNÍ VÝSTAVĚ ARCHITEKTURY LA BIENNALE DI VENEZIA 2016
 2014 ÚPRAVA HORNÍHO NÁDVOŘÍ S BRODIDLEM NA ZÁMECKÉM NÁVRŠÍ V LITOMYŠLI, památka UNESCO
 2014 ÚPRAVY ZÁMECKÉHO PARKU NA ZÁMECKÉM NÁVRŠÍ V LITOMYŠLI, památka UNESCO
 2014 REKONSTRUKCE A DOSTAVBA KOČÁROVNY (STAN) NA ZÁMECKÉM NÁVRŠÍ V LITOMYŠLI, památka UNESCO
 2014 KONÍRNA NA ZÁMECKÉM NÁVRŠÍ V LITOMYŠLI, památka UNESCO
 2013 REKONSTRUKCE A DOSTAVBA JÍZDÁRNY NA ZÁMECKÉM NÁVRŠÍ V LITOMYŠLI – MULTIFUNKČNÍ SÁL, památka UNESCO
 2013 KCEV – KRKONOŠSKÉ CENTRUM ENVIRONMENTÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ VE VRCHLABÍ
 2013 DŮM CHAMELEON, novostavba rodinného domu, Lipence, Praha
 2011 /ANASTOMOSIS/ – PROPOJENÉ MĚSTO, realizace expozice, Centrum současného umění DOX, Praha

2009 OBYTNÉ KONTEJNERY, dům na domě, Bubeneč, Praha 7
 2006 AMO – ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC, národní kulturní památka
 2006 VILA V ČERNÍNĚ, rekonstrukce a dostavba
 2006 VILA V ŘÍČANECH, realizace domu
 2002 ÚPRAVY JIŘSKÉHO NÁMĚSTÍ A VIKÁŘSKÉ ULICE NA PRAŽSKÉM
 HRADĚ, památka UNESCO
 2001 ÚPRAVY HORNÍHO NÁMĚSTÍ V OLOMOUCI
 1999–2003 PROSTOROVÝ DŮM – SPACE HOUSE, realizace mezinárodní výstavy
 (Praha, Oslo, Budapešť)

PRESTIŽNÍ VÝSTAVY A PUBLIKACE (výběr)

v zahraničí

2016 CARE (SORGE) FOR ARCHITECTURE, La Biennale di Venezia 2016, authors
 and curators of the exhibition project Benjamin Brádňanský, Petr Hájek, Vít
 Halada, Ján Studený, Marián Zervan, publication: Art-Now Foundation,
 Prague 2016, ISBN: 978-80-01-05955-5.
 2015 CZECH HOUSES, Villa in Beroun – HŠH architekti, s. r. o. (Petr Hájek, Tomáš
 Hradečný, Jan Šépka), účast na výstavě, kurátoři Ján Stempel, Jakub Jan Tesař,
 Ondřej Beneš, Czech Centre London, Londýn, Velká Británie; publikace: KANT,
 Praha 2014, ISBN: 978-80-7437-140-0.
 2014 URBO KUNE I/II, výstava výzkumu komponovaného města, FA ČVUT Praha a
 VŠVU Bratislava, společně s Vitem Haladou a Jaroslavem Hulínem,
 Konzilsgedächtniskirche Lainz-Speising – Wien, Vídeň, Rakousko.
 2014 CZECH HOUSES, Villa in Beroun – HŠH architekti, s. r. o. (Petr Hájek, Tomáš
 Hradečný, Jan Šépka) účast na výstavě, kurátoři Ján Stempel, Jakub Jan Tesař,
 International Festival Zodchestvo, Moskva, Ruská federace.
 2014 Rozmanitosť nutná, výstava výzkumu Virtuálního studia Katedry
 architektonické tvorby VŠVU, město most, město podle zásad urbo kune, spolu
 s Vitem Haladou, Slovenská národní galerie, Bratislava, Slovensko.
 2013 LOM, výstava výzkumu Virtuálního studia Katedry architektonické tvorby
 VŠVU, spolu s Vitem Haladou, Galerie Médium, Bratislava, Slovensko.
 2013 STUDENTENWOHNHEIM / Container Studentendorf Plaenterwald
 Container Studentendorf Plaenterwald, Petr Hájek ARCHITEKTI, s. r. o., účast na
 výstavě výsledků mezinárodní soutěže na návrh studentských kolejí v Berlíně (2.
 místo v soutěži), Galerie F37, Berlín, Německo.

2013 ATLAS OF THE UNBUILT WORLD, KCEV – Petr Hájek ARCHITEKTI, s. r. o., účast na výstavě London Festival of Architecture 2013, Londýn, Velká Británie.

2009 INTERCITY: BERLÍN–PRAHA, HŠH architekti, s. r. o. (Petr Hájek, Tomáš Hradečný, Jan Šépka), účast na mezinárodní výstavě, kurátor Josef Vomáčka, Berlín, Německo.

2008 Czech Architecture, HŠH architekti, s. r. o. (Petr Hájek, Tomáš Hradečný, Jan Šépka), účast na výstavě WCEF, New Orleans, Spojené státy.

2007 Forma následuje... risk, Město 2000 – HŠH architekti, s. r. o. (Petr Hájek, Tomáš Hradečný, Jan Šépka), kurátoři: Jana a Jiří Ševčíkovi, Monika Mitášová, Slovenská národní galerie, Bratislava, Slovensko.

2006 BIG DEAL, AMO – HŠH architekti, s. r. o. (Petr Hájek, Tomáš Hradečný, Jan Šépka), účast na výstavě, Uměleckoprůmyslové muzeum v Bělehradě, Bělehrad, Srbsko.

2003 SPACE HOUSE, autorská výstava a publikace – Petr Burian, Petr Hájek, Tomáš Hradečný, Jan Šépka, Galerie ROM, Oslo, Norsko.

2002 MEGAMANIFESTE, Cell – HŠH architekti, s. r. o. (Petr Hájek, Tomáš Hradečný, Jan Šépka), kurátor: Jan Tabor, Künstlerhaus, Vídeň, Rakousko.

2002 UN SALON TCHÉQUE, AMO – HŠH architekti, s. r. o. (Petr Hájek, Tomáš Hradečný, Jan Šépka) účast na výstavě, IFA, Paříž, Francie.

v České republice

2015 Anastomosis – Propojené město, Petr Hájek a kol., Art-Now, Praha 2015, ISBN: 978-80-260-9596-5.

2015 URBO KUNE, výstava prací ateliéru Petra Hájka na FA ČVUT, spolu s Jaroslavem Hulínem, Centrum současného umění DOX, Praha.

2015 Litomyšl bez průtahu / mosty, výstava výsledků Letní školy architektury v Litomyšli, kurátoři a organizátoři: Petr Volf a Mirka Volfová, Jízdárna na Zámeckém návrší v Litomyšli.

2014 Punk v české architektuře, Vila v Černíně – HŠH architekti, s. r. o. (Petr Hájek, Tomáš Hradečný, Jan Šépka), kurátor Dan Merta, Jakub Fišer, Filip Šenk, Galerie Jaroslava Fragnera, Praha.

2014 Místa architektonického vz(d)oru, KCEV – Petr Hájek Architekti, s. r. o., účast na výstavě, kurátor Petr Volf, Galerie Jaroslava Fragnera, Praha.

2014 Ad TRIANGULUM, výstava architektonických prací – Petr Hájek Architekti, s. r. o., Galerie KCEV – Správa Krkonošského národního parku, Vrchlabí.

2014 /trojúhelník/, Bratislava–Vídeň–Litomyšl, výstava aplikovaného výzkumu FA ČVUT v Praze a VŠVU v Bratislavě, společně s Jaroslavem Hulínem a Vitem Haladou, Jízdárna na Zámeckém návrší v Litomyšli.

2014 /diagram/ – Ostrov umění, výstava aplikovaného výzkumu FA ČVUT v Praze, společně s Jaroslavem Hulínem, Galerie NTK, Praha.

2013 Petr Hájek Architekti – Periskop, realizace objektu na mezinárodní výstavě, KKM25 – KUNSTKOLCHOSE MIKULOVICE (f.e.a. – Forum experimentelle Architektur – Jan Tabor, Wien), Mikulovice.

2012 Petr Hájek Architekti – KCEV / Dům pro sběratele I / Dům v Lipencích, mezinárodní výstava KONVOLUT – KKM25 – KUNSTKOLCHOSE MIKULOVICE (f.e.a. – Forum experimentelle Architektur – Jan Tabor, Wien), Mikulovice.

2012 OSTROVY, výstava prací ateliéru FA ČVUT, kurátoři Petr Hájek a Jaroslav Hulín, United Islands, Střelecký ostrov, Praha.

2012 Rekonstrukce a dostavba obchodního střediska SNĚŽKA, Petr Hájek Architekti, s. r. o., výstava soutěžních návrhů domu Sněžka v Peci pod Sněžkou, Galerie NTK, Praha.

2011 /anastomosis/ – propojené město, výstava aplikovaného výzkumu FA ČVUT v Praze, spolu s Jaroslavem Hulínem, Centrum současného umění DOX, Praha.

2008 INTERCITY: BERLÍN–PRAHA, HŠH architekti, s. r. o., účast na mezinárodní výstavě, kurátor Josef Vomáčka, Palác Adria, Praha.

2007 VÝJIMEČNÉ DOMY/ EXCEPTIONAL HOUSES, Vila v Berouně – HŠH architekti, s. r. o. (Petr Hájek, Tomáš Hradečný, Jan Šépka), účast na výstavě, kurátor Renata Vrabelová, Galerie Jaroslava Fragnera, Praha.

2007 Forma následuje... risk, Město 2000 – HŠH architekti, s. r. o. (Petr Hájek, Tomáš Hradečný, Jan Šépka), kurátoři: Jana a Jiří Ševčíkovi, Monika Mitášová, Galerie Futura, Praha.

2000 SPACE HOUSE – PROSTOROVÝ DŮM, autorská výstava a publikace – Petr Burian, Petr Hájek, Tomáš Hradečný, Jan Šépka, Galerie Jaroslava Fragnera, Praha.

2000 VYMEZENÍ, HŠH architekti, s. r. o. (Petr Hájek, Tomáš Hradečný, Jan Šépka), Galerie Jaroslava Fragnera, Praha.

VÝZNAMNÉ OHLASY PRACÍ (výběr)

ohlasy na realizaci díla většího rozsahu v odborné publikaci či periodiku v zahraničí

Piranesi, 2016, No. 37, (str. 56–57), Jana Tichá, New Nature, Ljubljana, Slovenia, ISSN: 0108-9935.

Rough Style, 2015, (str. 124–127), Sibylle Kramer, Chameleon House, Braun Publishing, Schweiz 2015, ISBN: 978-3-03768-195-4.

Detail, English edition, 2015/01, (str. 44–47), Roofs, München, Deutschland 2015, ISSN: 1614-4600.

The New York Times, NY 2015, Nov. 19, (str. 10), Lisette Allen, Curious Czech Creation Makes the Most of Its Environment / Petr Hájek Chameleon House.

Rough Style, 2015, (str. 156–159), Sibylle Kramer, KCEV, Braun Publishing, Schweiz 2015, ISBN: 978-3-03768-195-4.

Piranesi, 2015, No. 35, (str. 114–121), Jana Tichá, New Nature, Ljubljana, Slovenia, ISSN: 0108-9935.

Detail, 2014/11, (str. 1196–1999), Dächer, München, Deutschland, ISSN: 0011-9571.

C3, 2014, No. 367, (str. 48–59), Krkonoše Mountains Environment Education Center, Seoul, Korea, ISSN: 2092-5190.

Casabella, October 2014, Marco Biagi, Petr Hajek – Un guscio (innervato) per i segreti della natura, Milano, Italy, ISSN: 0008-7181.

Arquitectura Viva, 2014/9, No. 166, (str. 32–35), Stan Allen, Landform Buildings / Landscape Urbanism, Roca de Sedum Madrid, España, ISSN: 0214-1256.

id+c, 2014/9, (str. 48–51,), Outside the house, Chameleon House in the Czech Republic, Nanjing, China, ISSN: 1005-7374.

id+c, 2014/8, (str. 38–43), Hidden in the mountains, Nanjing, China, ISSN: 1005-7374.

A10, Mar/Apr 2014, No. 56, Adam Štěch, Environmental centre, Amsterdam, Netherlands, ISSN: 1573-3815.

Atlas of the Unbuilt World, The Bartlett School of Architecture, London 2013 (Petr Hájek Architekti, s. r. o. – KCEV Vrchlabí).

WA, 2013, Studenten-dorf in Berlin.

Bauwelt 2013/14, (str. 10 –11), Container als Losung / Studenten-dorf in Berlin.

Renovated Spaces, 2013, Alex Sanchez Vidiella (str. 314–319), LOFT Publications, Barcelona, Spain, ISBN-13: 978-8492463572.

Prefab Architecture, 2012, ed. Aitana Lieonart Triquell, (Petr Hájek Architekti, s. r. o. – RESIDENTIAL CONTAINERS, str. 530–539), LOFT Publications (FKG), ISBN: 978-84-9936-323-3(D).

Masterpieces ROOF – Architecture+ Design, 2012, ed. Manuela Roth, (Petr Hájek Architekti, s. r. o. – RESIDENTIAL CONTAINERS, str. 62–65), Braun Publishing AG, ISBN: 978-3-03768-113-8.

Natural Stone Houses, 2011, ed. Francesc Zamora Mola, (HŠH architekti, s. r. o. – HOUSE IN BEROUN, str. 444–449,) LOFT Publications (FKG), ISBN: 978-84-9936-271-7 (GB).

AD – Architectural Digest, 2011/3, (str. 62–65), Kunststoff am Haus, Reinhard Krause, Deutschland.

Viso, 2011/3, (str. 42–48), Villa Hermina – Schaumhaus im Grünen, Roland Merz, Switzerland.

The New York Times, NY 2010, Aug. 11, Dinah Spritzer, A Home on a Slope / The Angle On That House, (With Floors to Match / HŠH architects, část D5)

New European Architecture (A10), December 2010, House – HŠH Architekti, Vendula Hnůdková (str. 72–77).

Container Atlas, Han Slawik (Petr Hájek – RESIDENTAL CONTAINERS, str. 78–79,) Die Gestalten Verlag, Berlin 2010.

ARQA, 86, 87, Nov/Dez/2010, HŠH Architekti, Villa Hermína, Černín, str. 82–86, Portugal.

Centras, 2010/3, (str. 22–23), Vaidas Norkus, Skirtingos – Archikurines Provokacijos, Lietuva.

Arch, 2010/01–02, str. 48–53, Imro Vaško, Vila Hermína, Slovensko.

Interior Design, 2010/07, (str. 72–77), Villa Hermína, China.

Architecture V4 1920–2008 (Czech Republic, Slovakia, Hungary, Poland), concept Ján Stempel, Archdiocesan Museum, text by Rostislav Švácha (str. 36–37), Detached House, text by Rostislav Švácha (str. 42–43), KANT, Praha 2009, ISBN: 978-80-7437-000-7.

ACA – Architecture Competition Annual, 2008, (HŠH architects – National Library of Czech Republic, str. 116–121), Archiworld Co., Ltd., Korea.

Natural Stone Houses, 2011, ed. Francesc Zamora Mola, (HŠH architekti, s. r. o. – ARCHDIOCESAN MUSEUM IN OLOMOUC, str. 488–493), LOFT Publications (FKG), ISBN: 978-84-9936-271-7 (GB).

Houses & Materials, Elements on Architecture, 2008, (HŠH architects – House in Beroun, str. 224–231), LOFT Publishers, ISBN: 978-84-15829-32-4.

100 × 400, 2008, CC 77, Vol. 2, Xing Rihan Li Tianbin (HŠH Architects – Villa in Beroun, str. 522–525).

Restroom Design, 2008, ed. Marta Serrats, (HŠH Architects – Archdiocesan Museum in Olomouc, str. 186–195).

Architektura, 2008/05, Osamu Okamura, HŠH architekti, Czech Republic, str. 56–57.

A10, mar/apr 2008, Alexandr Skalický, Contemporary Boxes, str. 54.

Minimal, 2008, ed. Alex Sanchez Vidiella, (HŠH architects – Archdiocesan Museum Olomouc, str. 386–395), Macao Publications.

The Phaidon Atlas of 21st Century World Architecture, 2008, Pszczolkovi House, Beroun, (HŠH architekti, s. r. o. /Petr Hájek, Tomáš Hradečný, Jan Šépka/ – House in Beroun, str. 541) Phaidon, London.

International Houses Atlas, 2008, Casey C. M. Mathewson (HŠH architekti, s. r. o. – Villa Pszczolka, str. 102–105), ISBN: 978-3-939998-05-1.

Bauwelt, 2007/12, (str. 6–9), Neubau der Tschechischen Nationalbibliothek in Prag.

Casas Internacional, 2007/04, Casa en Beroun (HŠH architekti, s. r. o. /Petr Hájek, Tomáš Hradečný, Jan Šépka/ – House in Beroun, str. 24–29).

WA 2007, National bibliotek der Tschechischen Republik in Prag, (HŠH architekti, s. r. o. /Petr Hájek, Tomáš Hradečný, Jan Šépka, Petr Burian/, National bibliotek der Tschechischen Republik in Prag, 3. Preis), Freiburg.

Atrium, máj/jún 2007, (str. 96–101), Petra Boudová, Pozitívne napätie, Slovensko.

Concept, 2007, vol. 097, 3rd Prize HŠH architekti, s. r. o., Czech Republic, str. 34–37.

Competitions Summer 2007, (HŠH architekti, s. r. o. /Petr Hájek, Tomáš Hradečný, Jan Šépka, Petr Burian/ – National bibliothek der Tschechischen Republik in Prag, 3. Preis, str. 34–35).

Archiworld, 2007/144, (HŠH architekti, s. r. o. /Petr Hájek, Tomáš Hradečný, Jan Šépka, Petr Burian/ – National bibliothek der Tschechischen Republik in Prag, 3. Preis, str. 198–203).

Baumeister, 2007/B6, (str. 52–61), Erzdiözesan Museum in Olomouc, HŠH Architekten, von Vladimír Šlapeta.

wettbewerbe aktuell, 2007/5, HŠH architekti, s. r. o. /Petr Hájek, Tomáš Hradečný, Jan Šépka, Petr Burian/ – National bibliothek der Tschechischen Republik in Prag, 3. Preis (str. 46–47).

Bürotürme, 2007/03, (str. 10), Metamorphose, Radikale Strenge, Museum der Erzdiözese Olomouc, Tschechien.

Arhitectura, NR51, Feb 2007, Structura spatiala in Beroun (str. 78–79), Pavajul Pietei Jiřské náměstí si a strazii Vikářska din Castelul Praga (str. 80–81), Muzeul Arhidiocezei, Olomouc (str. 82–85).

New Minimalist Houses, New York Collins Design, 2006, ed. Anja Llorella Oriol, (HŠH architekti, s. r. o. /Petr Hájek, Tomáš Hradečný, Jan Šépka/ – House in Beroun, str. 162–169).

Modern Landscape 03, 2003, (str. 180–185), The Upper Square, Olomouc, Czech Republic (Petr Hájek, Jaroslav Hlásek, Jan Šépka).

Techniques & Architecture, 2002, Place Sait-Georges, Château de Prague, (HŠH architekti, s. r. o. /Petr Hájek, Tomáš Hradečný, Jan Šépka/, str. 94).

ohlasy na realizaci díla většího rozsahu v odborné publikaci či periodiku v České republice

Tam a zpátky. Současný design, architektura a urbanismus, Lada Hubatová-Vacková, Pavla Pauknerová, Cyril Říha (eds.), Cyril Říha, O prvních houslích – Rozhovor s Petrem Hájkem (str. 404– 416), UMPRUM, Praha 2015, ISBN: 978-80-87989-00-5.

Česká architektura 2013–2014, ed. Zdeněk Fránek (Petr Hájek / Petr Hájek Architekti, s. r. o. – Centrum environmentálního vzdělávání ve Vrchlabí – KCEV, str. 46–53), Prostor, Praha 2015, ISBN: 978-80-870-64-16-0.

Česká architektura 2013–2014, ed. Zdeněk Fránek (Petr Hájek / Petr Hájek Architekti, s. r. o. – Rodinný dům v Praze, str. 104–107), Prostor, Praha 2015, ISBN: 978-80-870-64-16-0.

ASB, 2015/04, č. 79, str. 42–48, Chameleon – Dům s obrazy stromů, Praha, ISSN: 1214-7486.

Česká architektura 2013–2014, ed. Zdeněk Fránek (HŠH architekti, s. r. o. /Petr Hájek, Tomáš Hradečný, Jan Šépka/ – Rekonstrukce jízďárny v Litomyšli, str. 112–117), Prostor, Praha 2015, ISBN: 978-80-870-64-16-0.

Litomyšl renesanční město moderní architektury / A Renaissance Town of Modern Architecture, Petr Volf (HŠH architekti, s. r. o. /Petr Hájek, Tomáš Hradečný, Jan Šépka/ – Zámecké návrší: Jízdárna, Konírna, Kočárovna, Horní nádvoří, Stan, Stáj, Zámecký park), Město Litomyšl 2014, ISBN: 978-80905821-1-8.

ASB, 2014/05, č. 74, Kateřina Kotalová, Architektura jako šifra, Praha, ISSN: 1214-7486.

ERA 21, 2014, str. 14–17, Cyril Říha, Mezi kartografií, topografií a topologií, Brno, ISSN: 1801-089x.

Architekt, 2014/01, str. 66–73, Dům Chameleon, Praha, ISSN: 0862-7010.

Stavba, 2014/01, str. 20–23, Rostislav Švácha, Hory a jeskyně, Praha, ISSN 1210-9568.

2 × 100 mil. m², Martin Hejl, Lenka Hejlová, Cyril Říha (eds.), HŠH on Architects as Psychotherapists, (HŠH architekti, s. r. o. /Petr Hájek, Tomáš Hradečný, Jan Šépka/ – VILLA IN BEROUN, str. 324–335), Indigoprint a KOLMO.eu, Praha 2014, ISBN: 978-80-260-6127-4.

Stavba roku 2014, Jan Fibiger a Petra Miškejová (eds.), str. 72–75, Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství, Praha 2014, ISBN: 978-80-905606-2-8.

Česká a slovenská architektura 1971–2011, ed. Monika Mitášová a Jiří Ševčík, Petr Hájek – manifest /anastomosis/, AVU, Praha 2013, ISBN: 978-80-87108-28-4.

Baráky v hlavě, Rozhovory s architekty, Petr Volf, Upsat práci duši – Petr Hájek (s. 37–45), Gasset, Praha 2013, ISBN: 978-80-87079-29-4.

Architekt, 2013/06, str. 28–30, Monika Mitášová, Kříženec domu, parku a pohoří, Praha, ISSN: 0862-7010.

Architekt, 2013/03, str. 74–77, Dům Chameleon, Praha, ISSN: 0862-7010.

Místa architektonického vz(d)oru, Česká architektura mimo centra 1990–2013, Petr Volf, Architectura, o. s., Praha 2014, ISBN: 978-80-904484-5-2.

Život v novostavbě Českého vysokého učení technického, ed. Jan Štěpánek, Adam Gebrian – Anastomosis (str. 296–299), Cyril Říha – Nenápadné spojení různého (str. 306–309), Ivan Němec – Výstava studentských prací Anastomosis (str. 311–365), cfa design, Praha 2012, ISBN: 978-80-260-3456-8.

Pražská technika, 2012/05, str. 18–19, Fakulty a ústavy, Kateřina Uksová, Anastomosis – propojené město, ISSN: 1213-5348.

Art+Antiques, 2012/03, str. 44–47, Karolína Jirkalová, Navázat spojení – Anastomosis v DOXu, Praha, ISSN: 1213-8398.

Architekt, 2012/03, str. 77–122, Petr Hájek – manifest ANASTOMOSIS, Praha, ISSN: 0862-7010.

Architekt, 2012/01, str. 74–75, Petr Hájek – manifest ANASTOMOSIS, Praha, ISSN: 0862-7010.

Architekt, 2012/01, str. 74–75, Petr Volf – Rozhovor s Petrem Hájkem, (Petr Hájek, Výstava ANASTOMOSIS), Praha, ISSN: 0862-7010.

ASB, 2010/6–7, str. 22–25, Kateřina Kotalová, Dům z vektorů Krkonoš, Praha, ISSN: 1214-7486.

ERA 21, 2010/04, str. 60, Export/Import, (Petr Hájek, Návrh pro ideovou soutěž na Hudební a divadelní experimentální scénu Pfalz, Německo), Brno, ISSN: 1801-089x. Projekt, duben 2010, str. 34–41, HŠH architekti.

Stavba, 2010/04, str. 24–33, Vila Hermína, Praha, ISSN: 1210-9568.

ERA 21, 2010/04, str. 60, Exportujeme!, Experimentální sál v krajině, Pfalz, Německo, Brno, ISSN: 1801-089x.

Architekt, 2010/02, str. 16–19, Nový pavilon nemocnice v Mariánských Lázních, Praha, ISSN: 0862-7010.

Architekt, 2010/01, str. 36–39, Krkonošské centrum environmentálního vzdělávání / KCEV, Praha, ISSN: 0862-7010.

Slavné vily Středočeského kraje, Vila v Berouně (str. 279–283), Foibos, Praha 2010, ISBN: 978-80-87073-22-3

Slavné vily Středočeského kraje, Vila Hermína (str. 296–299), Foibos, Praha 2010, ISBN: 978-80-87073-22-3.

Architecture Week 2009, HŠH architekti (str. 27), katalog výstavy.

Architekt, 2008/08, 09, str. 10–11, Vila nad jezerem, Praha, ISSN: 0862-7010.

Stavba, 2008/06, str. 40–41, Arcidiecézní muzeum, Olomouc, Praha, ISSN: 1210-9568.

Architekt, 2008/06, str. 52–59, Dialog: Jak propsat lidskou duši do hmoty stavby, rozhovor s Jiřím Schmidtem, Praha, ISSN 0862-7010.

Architekt, 2008/04, str. 22–23, Letní dům u Slavonic, Praha, ISSN: 0862-7010.

ERA 21, speciál 08, str. 54–57, Střešní nástavba na Malvazinkách, Brno, ISSN: 1801-089x.

ERA 21, 2008/5, str. 62–69, O hybridní architektuře, Rozhovor Cyrila Říhy s Petrem Hájkem, Janem Šépkou a Tomášem Hradečným (HŠH architekti), Brno, ISSN: 1801-089x.

Koncept, 2008/01, str. 58, HŠH architekti, Vzorec lesa – rozhovor s Jiřím Schmidtem, Vila nad jezerem, časopis Jiřího Schmidta.

Domy, 77 rodinných domů z let 1989–2006, Vila v Berouně (str. 42–45), Prostor, Praha 2006, ISBN: 80-903257-9-3.

Architekt, 2007/06, str. 10–15, Střešní nástavba, Praha, ISSN: 0862-7010.

Exeptional Houses 2007, ed. Renata Vrabelová, Villa in Beroun (str. 60–63), Centrum architektury o. s., Praha 2007, ISBN: 978-80-239-9341-7.

Stavba, 2005/01, str. 40–51, Dům s oknem v Mnichovicích, Praha, ISSN: 1210-9568.

100 staveb, moderní architektura Středočeského kraje, Zdeněk Lukeš a kol.,
 Rodinný dům v Berouně (str. 222–225), Titanic, Praha 2006, ISBN: 80-86652-31-9.
 Česká architektura 2005–2006, Arcidiecézní muzeum v Olomouci (str. 24–27), ISBN:
 80-87064-00-3.
 Česká architektura 2005–2006, Střešní nástavba rodinného domu v Praze (str. 20–
 23), ISBN: 80-87064-00-3.
 Architekt, 2006/9, str. 14–27, Arcidiecézní muzeum, Praha, ISSN: 0862-7010.
 ERA 21, 2006/4, str. 67, Polyfunkční struktury jsou méně zranitelné, Brno, ISSN:
 1801-089x.
 Vesmír, 2004/03, str. 178–180, Cyril Říha, Zeď jako infikovaný organismus (HŠH
 architekti).
 Architekt, 1999/03, str. 59–60, Arcidiecézní muzeum v Olomouci (HŠH architekti).

PEDAGOGICKÁ PRÁCE (výběr)

ocenění výzkumné práce

2012 Cena rektora ČVUT III. stupně za aplikaci výsledků výzkumné práce v praxi za
 projekt ANASTOMOSIS

vedení oceněné studentské práce

2014 Urbo Kune, Artist in Residence / Wien, Tereza Keilová
 2014 Nominace FA ČVUT na cenu RIBA (Britské královské asociace architektů),
 diplomová práce Matúše Sceranky (Nuselský monorail)
 2013 I. cena v soutěži diplomových projektů ČKA 2013, Dmitro Nikitin (Dům v lomu
 – klášter)
 2013 Cena Olověný Dušan za projekt, Anežka Prokopová (Skokanský klub)
 2013 Cena Olověný Dušan za nejlepší ateliér (Město LOM)
 2012 Cena Olověný Dušan za nejlepší ateliér (Ostrov)
 2012 I. místo, Cena Olověný Dušan, Matúš Sceranka (Atol)
 2012 I. místo, Cena Olověný Dušan, Michal Leňo (Dům správce Karlova mostu)
 2012 I. místo, Cena Olověný Dušan, Edita Lehnerová (Terapeutická komunita)
 2012 Cena Olověný Dušan, Adam Vilímek (Akvarium Vltavy)
 2012 Cena Olověný Dušan za nejlepší ateliér (Plovoucí domy na Vltavě)
 2011 Cena Olověný Dušan, Šárka Doležalová (Památník Slovanské epopeje)
 2011 Cena Olověný Dušan za ateliér (Dům most, anastomosis)

2010 Nominace na titul Young Architect Award 2010, diplomní projekt Andreji Kubné (Dům v tunelu)

2010 Cena Olověný Dušan, Jiří Vojtěška (Hřbitov)

2009 Cena Olověný Dušan za nejlepší ateliér (Dům na domě)

2008 Cena časopisu Architekt za diplomovou práci, Kateřina Kalinová (Galerie a autobusové nádraží), Soutěž o studentský design

2008 Nominace za FA ČVUT na cenu RIBA, diplomová práce Terezy Šťastné (Městské lázně s vodárnou)

2008 Zvláštní cena Archicadu, diplomová práce Tomáše Lohniského (Městské lázně s vodárnou), soutěž diplomových projektů ČKA

2008 Cena Olověný Dušan za výsledky semestrální práce celého ateliéru (Městské lázně s vodárnou)

2007 2. cena v soutěži o cenu FA ČVUT 2006/2007, Kateřina Kalinová (Dům na křižovatce)

2006 Heinrich Tessenow Preis (půlroční stipendium na TU v Drážďanech), Vojtěch Kaas (Česká bouda na Sněžce)

2007 1. cena v soutěži o cenu FA ČVUT 2006/2007, Mirka Tůmová (Dům na křižovatce)

knižní publikace

Care (Sorge) for Architecture, La Biennale di Venezia 2016, Benjamín Brádňanský, Petr Hájek, Vít Halda, Ján Studený, Marián Zervan, Česká technika – nakladatelství ČVUT, Praha 2016, ISBN: 978-80-01-05955-5.

Diagram 03. Metoda navrhování architektury pomocí diagramů, Petr Hájek (ed.), Art-Now, Praha 2016, ISBN: 978-80-260-9574-3.

Anastomosis – Propojené město. Nová metoda navrhování urbanismu, Petr Hájek (ed.), Art-Now, Praha 2015, ISBN: 978-80-260-9596-5.

výstavy studentských badatelských projektů

2016 SNG, CARE FOR ARCHITECTURE, výstava studentských projektů v Českém a Slovenském národním pavilonu La Biennale di Venezia 2016, Benátky, Itálie

2015 URBO KUNE, výstava prací ateliéru Hájek FA ČVUT, spolu s Jaroslavem Hulínem, Centrum současného umění DOX, Praha, Česká republika

2015 Litomyšl bez průtahu / mosty, výstava výsledků letní školy architektury, kurátor a organizátor Petr Volf, Mirka Volfová, Jízdárna na Zámeckém návrší v Litomyšli, Česká republika

2014 URBO KUNE I/II, výstava výzkumu komponovaného města, FA ČVUT Praha a VŠVU Bratislava, společně s Vitem Haladou a Jaroslavem Hulínem, Konzilsgedächtniskirche Lainz-Speising – Wien, Vídeň, Rakousko
 2014 Rozmanitosť nutná, výstava výzkumu Virtuálního studia Katedry architektonickej tvorby VŠVU, město most, město podle zásad urbo kune, spolu s Vitem Haladou, Slovenská národná galerie, Bratislava, Slovensko
 2014 /trojúhelník/, Bratislava–Vídeň–Litomyšl, výstava aplikovaného výzkumu FA ČVUT v Praze a VŠVU v Bratislavě, společně s Jaroslavem Hulínem a Vitem Haladou, Jízdárna na Zámeckém návrší v Litomyšli, Česká republika
 2014 /diagram/ – Ostrov umění, výstava aplikovaného výzkumu FA ČVUT v Praze, společně s Jaroslavem Hulínem, Galerie NTK, Praha, Česká republika
 2013 LOM, výstava výzkumu Virtuálního studia Katedry architektonickej tvorby VŠVU, spolu s Vitem Haladou, Galerie Médium, Bratislava, Slovensko
 2012 OSTROVY, prezentace práce ateliéru FA ČVUT, kurátoři Petr Hájek a Jaroslav Hulín, United Islands, Střelecký ostrov, Praha, Česká republika

VYZVANÉ PŘEDNÁŠKY VE VÝZNAMNÝCH INSTITUCÍCH (výběr)

2015 Ad Triangulum, ETH Zürich, D-arch, Hönggerberg – HIL, Švýcarsko
 2015 Works, Muzeum SARP, Wroclaw, Polsko
 2015 urbo kune III. Idee III., organizátor Jan Tabor, f.e.a., Konstellation 8 (Klangforum), Wien Museum – Karlsplatz, Vídeň, Rakousko
 2014 urbo kune /ein tag und eine stunde in urbo kune/, organizátor Jan Tabor, f.e.a., Klangforum – Wien, Vídeň, Rakousko
 2014 urbo kune, organizátor Jan Tabor, f.e.a., Konstellation 5 (Klangforum), Wien, Schule für Gesundheits- und Krankenpflege SMZ Süd, Vídeň, Rakousko
 2014 urbo kune II. Idee II., organizátor Jan Tabor, f.e.a., Konstellation 1 (Klangforum), Konzilsgedächtniskirche Lainz-Speising – Wien, Vídeň, Rakousko
 2013 urbo kune I. Idee I., organizátor Jan Tabor, f.e.a., Klangforum – Wien, Vídeň, Rakousko
 2013 Kaple pro Ležáky, mezinárodní kolokvium, organizátor Jan Tabor, f.e.a., Galerie U Bílého jednorožce, Klatovy, Česká republika
 2013 Propojování města, VŠVU, Bratislava, Slovensko
 2013 TROJÚHELNÍK, Ústav pro dějiny umění FF UK, Praha, Česká republika
 2011 Praxe – Škola – Výzkum, Centrum teoretických studií AV ČR, Česká republika
 2008 L. I. Kahn, Salkův institut biologických studií La Jolla, ŠA AVU, Česká republika
 2008 Moderní architektura v historickém prostředí, FF UK, Praha, Česká republika

2007 Národní knihovna na Letné – ateliér HŠH, ŠA AVU, Praha, Česká republika
2007 Studie a realizace ateliéru HŠH, ateliér Artec, Vídeň, Rakousko
2007 Struktury / Structures – Villa in Beroun, organizátor Jan Tabor, f.e.a.,
Architekturzentrum, Vídeň, Rakousko

ÚČAST V POROTÁCH ARCHITEKTONICKÝCH SOUTĚŽÍ (výběr)

2015/2016 člen poroty, veřejná anonymní architektonicko-urbanistická soutěž
„Veřejné priestory Šafárikova námestie a Fajnorovo nábrežie v Bratislave“
2014 člen poroty, Revitalizace dominikánského kláštera v Chebu
2012 člen poroty, Pocta ČKA 2012
2009 člen poroty, Urbanistická soutěž na řešení Náměstí v Divišově
2009 člen poroty, Nová urbanistická soutěž „Sluneční město“ – Praha-Zbraslav
2009 člen poroty, Architektonická soutěž na podobu Památníku generála Pattona
v Plzni

POŘADY O ARCHITEKTUŘE V MÉDIÍCH (výběr)

2015 Český rozhlas, Radio Wave, Urbo Kune: Miloš Urban a Petr Hájek o románu
inspirovaném architekturou
2014 Český rozhlas, Radiožurnál, Večerní host: Petr Hájek
2010 Český rozhlas, Radio Wave, Bourání: pořad o architektuře
2010 Česká televize, Artmix, Vila v Černíně
2008 Architektura-Second Life, Arcidiecézní muzeum, režie: K. Baron, T. Baron
(filmový dokument)
2008 Architektura-Second Life, Vila v Říčanech, režie: Katarzyna Baron, Tomek
Baron (filmový dokument)
2008 Česká televize, Památky na prodej, Pole u Kadova, odborný poradce a
konzultant
2007 Česká televize, Styl 26, Rodinné domy, Vila v Berouně, rozhovor
2007 Česká televize, Styl 21, Muzea a galerie, Arcidiecézní muzeum v Olomouci,
rozhovor
2006 Česká televize, Styl, Jiřské náměstí na Pražském hradě, rozhovor
2006 Česká televize, Styl, Veřejné prostory, Horní náměstí v Olomouci, rozhovor

